

Olga Macíková, Ludmila Mlýnková

Učebnice současné španělštiny

Manual
de Español
Actual

1. díl

Vhodné
i pro samouky

přepracované vydání

mp3

 PRESS

Olga Macíková, Ludmila Mlýnková

Učebnice současné španělštiny

Manual de Español Actual

1. díl + MP3

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy č.j. 15 958-23
dne 19. října 2007 k zařazení do seznamu učebnic pro střední vzdělávání
jako součást ucelené řady učebnic s dobou platnosti 6 let.

Recenze zpracovaly: PhDr. Jitka Fenclová, PhDr. Alena Dekanová
a Mgr. Kateřina Fousková

Computer Press
Brno
2011

Učebnice současné španělštiny, 1. díl + MP3

Manual de Español Actual

OLGA MACÍKOVÁ, LUDMILA MLÝNKOVÁ

Computer Press, a. s., 2011. Dotisk prvního vydání s MP3.

Odborná korektura: Alejandro Cernuda

Jazyková korektura: Alena Vrbková

Vnitřní úprava: Jiří Kaláček

Sazba: Jiří Kaláček

Autoři fotografií: Alejandro Cernuda (1), Marcela Hejsková (10, 19), Dagmar Hunčová (34, 35), Luboš Kušnír (32), Olga Macíková (2-5, 8, 9, 11-18, 20-30, 40), Ludmila Mlýnková (6, 7, 31), Eva Schalková (33), Barbora Sixtová (38, 39), Olga Vilímková (36, 37)

Ilustrace: Richard Šmarda

Obálka: Martin Sodomka

Komentář na zadní straně obálky: Eva Mrázková

Odpovědná redaktorka: Eva Mrázková

Technická spolupráce: Irena Rozvoralová

Technický redaktor: Martin Vlach

Produkce: Petr Baláš

Ženské španělské hlasy: Diana Bass, Nerea Cuesta, Meritxell Jordana

Mužské španělské hlasy: Alejandro Cernuda, Eufrasio Lucena, David Utrera

Český hlas: Andrea Buršová

Editace zvuku: Michal Indrák

Režie zvuku: Slávoмир Paravičiny

Hudební předěly: Filip Zeiner

Computer Press, a. s.,

Holandská 3, 639 00 Brno

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

distribuce@cpress.cz

tel.: **800 555 513**

ISBN 978-80-251-2392-8

Prodejní kód: KEJ192

Vydalo nakladatelství Computer Press, a. s., jako svou 3107. publikaci.

© Computer Press, a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

PŘEDMLUVA

Milí studenti!

Právě jste otevřeli první díl Učebnice současné španělštiny a my upřímně doufáme, že knihu hned zase nezavřete. Tato učebnice vás provede základy španělského jazyka tak, abyste se naučili komunikovat a psát v běžných životních situacích. Po zvládnutí prvního dílu dosáhnete úrovně B1-B2 Evropského referenčního rámce.

Jak s učebnicí pracovat? Látka je rozdělena do 21 lekcí a po každé sedmé lekci je zařazena lekce opakovací a test, na kterém si ověříte vaše znalosti. Jednotlivé lekce jsou uvozeny texty s bohatou slovní zásobou, která vychází ze současné evropské španělštiny (na nejdůležitější rozdíly latinskoamerické španělštiny je upozorněno). Za texty najdete slovníček, fraseologii a gramatický výklad. Na závěr této části je zařazen oddíl nazvaný Contexto comunicativo, který vám nabízí širokou paletu výrazů a frází spojených s určitým konverzačním okruhem. Následují cvičení, která procvičují a upevňují vaše znalosti gramatiky a rozvíjejí tvořivým způsobem vaše komunikativní schopnosti.

Na konci učebnice naleznete klíč ke cvičením, přehled časování sloves, španělsko-český a česko-španělský slovníček. Slovníček je kontextuální, tzn. neobsahuje veškeré významy některých slov.

Učebnice je doplněna nahrávkami textů a poslechových cvičení. Nahrávky jsou v přirozeném tempu, abyste si zvykli na rychlost španělské mluvy. S pomocí nahrávky si můžete i procvičovat nejdůležitější slovní zásobu a vazby.

Přejeme vám hodně úspěchů při studiu španělštiny, příjemnou zábavu a těšíme se na vás ve druhém díle!

Autorky

Naše zvláštní poděkování patří Alexandru Cernudovi za pečlivou korekturu a mnoho užitečných rad. Děkujeme také Eufrasiovi Lucenovi, Dianě Bassové, Nerei Cuestové, Meritxell Jordanové a Davidu Utrerovi za umělecké ztvárnění a nadšení, s jakým nahráli španělské texty.

Nuestro agradecimiento especial a Alejandro Cernuda por la corrección meticulosa y sus consejos útiles. Al mismo tiempo agradecemos a Eufasio Lucena, Diana Bass, Nerea Cuesta, Meritxell Jordana y David Utrera la interpretación artística y el entusiasmo con que grabaron los textos españoles.

Symbolem jsou označeny texty, které si můžete poslechnout na audionahrávce.

OBSAH

PŘEHLED NAHRÁVEK: CD1, CD2, CD3 X

ÚVODEM 1

PŘÍZVUK 1

VÝSLOVNOST 2

■ Španělská abeceda 5

1. LEKCE 7

¡Hola! Yo soy Pedro.

¿Quién eres? ¿De dónde eres? Un encuentro en la playa

Rod a člen u podstatných jmen ■ Množné číslo podstatných jmen ■ Přídavná jména, přechylování, množné číslo ■ Osobní zájmena ■ SER ■ Zápor u sloves ■ Tvoření otázek ■ JAK POZDRAVIT ■ JAK SE PŘEDSTAVIT ■ JAK POPROSIT A PODĚKOVAT

2. LEKCE 19

De vacaciones en España

En la calle

Předložky A, EN, DE ■ ESTAR ■ IR ■ Vyjadřování pádů ■ JAK VYJÁDŘIT, ŽE SE NĚCO LÍBÍ

3. LEKCE 31

La abuela de Alicia

Las lenguas de España

Časování pravidelných sloves v přítomném čase ■ Přítomný čas sloves zakončených na -cer a -cir ■ VER ■ Zvratné neosobní vazby ■ Základní číslovky 1–20 ■ JAK NEFORMÁLNĚ REAGOVAT V ROZHOVORU ■ JAK SE ZEPTAT, KDYŽ NEROZUMÍME DOBŘE ■ JAK VYJÁDŘIT PŘEKVAPENÍ/ÚDIV ■ JAK ZESÍLIT VÝZNAM

4. LEKCE 43

Pedro va al bar con su amigo Carlos

¿Cómo son los españoles?

Slovesná vazba IR A + INFINITIV ■ Nepravidelné sloveso TENER (mít) ■ TENER QUE + INFINITIV ■ Slovesa SER a ESTAR s přídavným jménem nebo přídavným zájmenem TODO, TODA, TODOS, TODAS ■ Přechylování přídavných jmen zakončených na -or, -án, -ín, -ón ■ JAK POPSAT OSOBU

5. LEKCE

55

Estás en tu casa

¿Cómo viven los españoles?

Neosobní slovesný tvar HAY ■ Slovesa se změnou kmenových samohlásek E → IE a O → UE (querer, dormir) ■ Nepravidelné sloveso SABER (vědět, umět) ■ Slovesa zakončená na -ger a -gir ■ Přivlastňovací zájmena nesamostatná ■ JAK UPOUTAT POZORNOST ■ JAK SE OMLUVIT ■ JAK VYJÁDŘIT NUTNOST/POVINNOST

6. LEKCE

67

Alicia busca piso para una amiga inglesa

Vazba PARA + INFINITIV ■ Nepravidelné sloveso VENIR (přijít, přijet) ■ Nepravidelné sloveso DAR (dát, dávat) ■ Nepravidelné sloveso HACER (dělat) ■ Základní číslovky 21–199 ■ Krácení některých zájmen, číslovek řadových a přídavných jmen ■ Psaní velkých písmen v názvech institucí ■ JAK VYJÁDŘIT UMÍSTĚNÍ V PROSTORU

7. LEKCE

79

Una tarde con Alicia

La escuela y los niños españoles

Časování zvrtných sloves ■ Nepravidelné sloveso SALIR (odejít, vyjít, jít ven) ■ Nepravidelné sloveso DECIR (říct, říkat) ■ Slovesa zakončená na -uar s posunem přízvuku ■ Tázací zájmena a příslovce ■ Dny v týdnu ■ Udávání hodin ■ JAK VYJÁDŘIT SOUHLAS/NESOUHLAS ■ JAK VYJÁDŘIT OBVYKLÉ OPAKOVÁNÍ DĚJE

REPASO I

93

España

¿Qué tiempo hace en España?

JAK MLUVIT O POČASÍ ■ JAK SE ZEPTAT NA ČASOVÝ ÚSEK ■ Ejercicios de repaso

8. LEKCE

107

Y aquel señor, ¿quién es?

En familia

Vyjadřování časových vztahů pomocí vazeb s infinitivem (AL + INFINITIV, ANTES DE + INFINITIV, DESPUÉS DE + INFINITIV) ■ Ukazovací zájmena ■ Nepravidelné sloveso PONER (položit, dát) ■ Slovesa se změnou kmenové samohlásky E → I (DESPEDIRSE) ■ JAK VYJÁDŘOVAT RODINNÉ VZTAHY

9. LEKCE

119

De compras

En el Corte Inglés

En la tienda de calzado Menorca

Nepřízvučné tvary osobních zájmen ■ Zdůraznění předmětu ■ Nepravidelné sloveso VALER (stát, mít cenu) ■ Základní číslovky 200 až miliarda ■ Zastupování podstatného jména členem určitým ■ Mucho, poco, bastante, demasiado, suficiente, cuanto, tanto ■ JAK NAKUPOVAT OBLEČENÍ ■ JAK MLUVIT O OBLÉKÁNÍ

10. LEKCE

137

En el mercado

Stupňování přídavných jmen ■ Porovnávací výrazy ■ Gerundium ■ Vazba ESTAR + GERUNDIUM ■ Osobní zájmena přízvučná ■ Vazba slovesa TARDAR (EN) ■ Nepravidelné sloveso OLER (být cítit) ■ Tvoření zdvojnásobení (I) ■ JAK NAKUPOVAT POTRAVINY ■ JAK UDÁVAT MNOŽSTVÍ ■ JAK VYJÁDŘIT HODNOCENÍ

11. LEKCE

157

La cena de despedida

Budoucí čas jednoduchý ■ Podmínková souvětí ■ Skupiny dvou osobních zájmen nepřízvučných ■ Nepravidelné sloveso TRAER (přinést, přivést, přivést) ■ Zápor ve větě ■ Zájmeno CADA (každý, -á) ■ JAK KOMUNIKOVAT V RESTAURACI

12. LEKCE

175

Alicia en Madrid (I)

Recorrido por el centro de Madrid

Sloveso HACER v časových vyjádřeních ■ Minulé časy ve španělštině ■ Minulý čas jednoduchý ■ Používání jednoduchého minulého času ■ Vazba SEGUIR/CONTINUAR + GERUNDIO a IR + GERUNDIO ■ JAK VYJÁDŘIT ZAČÁTEK DĚJE ■ JAK VYJÁDŘIT PRŮBĚH A TRVÁNÍ DĚJE ■ JAK VYJÁDŘIT UKONČENÍ A PŘERUŠENÍ DĚJE ■ JAK VYJÁDŘIT PRAVDĚPODOBNOST NEBO DOMNĚNKU ■ JAK VYJÁDŘIT ZMĚNU STAVU ■ JAK VYJÁDŘIT PŘEDLOŽKU „PŘED“

13. LEKCE

195

Por favor, ¿cómo voy al Rastro?

Viajar en tren

Kladný rozkazovací způsob pro 2. osobu jednotného a množného čísla ■ Příslivce ■ Stupňování příslivců ■ ASÍ – TAN (tak) ■ Absolutní superlativ ■ PORQUE – COMO (protože) ■ JAK SE ZEPTAT NA CESTU ■ JAK POPSAT CESTU

14. LEKCE

211

Una carta a América Latina

Respetando culturas y costumbres

Podmiňovací způsob ■ Sousednost časová ■ Vyjádření následnosti v souslednosti časové ■ Vztažná zájmena a příslovce ■ Přivlastňovací zájmena samostatná ■ Člen středního rodu LO ■ Vazba VOLVER A + INFINITIV ■ PERO – SINO QUE (ale – nýbrž) ■ Měsíce a data ■ JAK PSÁT DOPISY

REPASO II

229

América Latina en impresiones

América Latina en cifras

JAK POJMENOVAT ZEMĚ LATINSKÉ AMERIKY A JEJICH OBYVATELE ■ Ejercicios de repaso

15. LEKCE

243

Memorias de un viejo funcionario de Correos

Diálogo de dos quinceañeros

Imperfektum (pretérito imperfecto) ■ Používání imperfekta ■ Vyjádření současnosti v souslednosti časové ■ Vazba IR A + INFINITIV v imperfektu ■ Slovesa zakončená na -iar s posunem přízvuku ■ Časování nepravidelných sloves REÍR(SE) (smát se) a SONREÍR(SE) (usmívat se) ■ Zájmeno MISMO (stejný, týž, tentýž) ■ Vyjádření přídavného jména pomocí opisu s předložkou DE ■ JAK SE PŘEDSTAVIT A JAK PŘEDSTAVIT NĚKOHO (2)

16. LEKCE

257

Entrevista con el doctor Curalotodo

En la consulta del médico

Slovesa zakončená na -uir ■ Nepravidelná slovesa CAER (padnout, upadnout, spadnout) a OÍR (slyšet) ■ Subjuntiv (modo subjuntivo) ■ Subjuntiv přítomného času ■ Kladné a záporné rozkazy ■ Použití subjuntivu ve vedlejších větách s ABY ■ Použití subjuntivu ve větách přacích ■ Neurčité zájmeno CUALQUIERA (jakýkoliv, kterýkoliv) ■ Člen u podstatných jmen ženského rodu začínajících na přízvučné A-, HA- ■ JAK ŽÁDAT O POMOC ■ JAK MLUVIT O ZDRAVOTNÍM STAVU

17. LEKCE

277

Pedro envía un e-mail a Alicia

Hablando de deportes

Nepravidelné sloveso HABER ■ Příčestí trpné (participio) ■ Minulý čas složený (pretérito perfecto compuesto, pretérito definido) ■ Nepravidelné sloveso JUGAR (hrát) ■ Nepravidelné sloveso CABER (vejít se) ■ Číslovky řadové a násobné ■ JAK MLUVIT O SPORTECH A SPORTOVÁNÍ

18. LEKCE

295

Alicia en Madrid (II)

Předminulý čas (pretérito pluscuamperfecto) ■ Vyjádření předčasnosti v souslednosti časové ■ Souslednost časová – shrnutí ■ Sloveso LOGRAR (dosáhnout, dokázat; podařit se) ■ Příslovce RECIENTEMENTE – RECIÉN ■ Infinitiv ve funkci neosobního rozkazu ■ Tvoření ženského rodu u podstatných jmen ■ Tázací zájmena v nepřímé otázce ■ JAK MLUVIT O KULTUŘE, ZÁBAVĚ A VOLNÉM ČASE ■ JAK POUŽÍVAT SLOVESO „TOCAR“

19. LEKCE 309

Desastres caseros

Použití subjuntivu ve vedlejších větách po slovesech vyjadřujících pocity (se spojkou ŽE) ■ Postavení přídavných jmen ■ Další použití předložky DE ■ Zpodstatňování přídavných jmen ■ JAK VYJÁDŘIT RADOST/SPOKOJENOST ■ JAK VYJÁDŘIT STRACH/OBAVY ■ JAK VYJÁDŘIT SLOVESO „TĚŠIT SE (NA)“

20. LEKCE 325

De viaje

En una agencia de viajes

Předložkové vazby sloves s infinitivem ■ JAK SI KOUPIŤ JÍZDENKU NEBO LETENKU ■ JAK SI ZAJISTIT UBYTOVÁNÍ ■ JAK SE ORIENTOVAT NA NÁDRAŽÍ NEBO NA LETIŠTI

21. LEKCE 345

Alicia en Praga (I)

Alicia en Praga (II)

Nepravidelné sloveso SATISFACER (uspokojit, vyhovět) ■ Nepravidelné sloveso ANDAR (jít, chodit, kráčet) ■ Trpný rod ■ Krácení vedlejších vět pomocí infinitivu ■ Člen u vlastních jmen ■ Tvoření slov zdvojnásobných a zveličelých ■ Přídavné jméno SANTO ■ JAK POJMENOVAT ŠPANĚLSKY HLAVNÍ PRAŽSKÉ PAMÁTKY A OBJEKTY

REPASO III 359

Diario de un naufrago

Bienvenidos a la República Checa

JAK POJMENOVAT ŠPANĚLSKY EVROPSKÉ ZEMĚ A JEJICH OBYVATELE ■ Ejercicios de repaso

PŘÍLOHA – PLÁNEK MADRIDSKÉHO METRA 372

KLÍČ KE CVIČENÍM 375

PŘEHLED ČASOVÁNÍ SLOVES 425

ŠPANĚLSKO-ČESKÝ SLOVNÍČEK 435

ČESKO-ŠPANĚLSKÝ SLOVNÍČEK 463

Přehled nahrávek

CD 1: VÝSLOVNOST–LEKCE 9

PŘÍZVUK

stopa 1 – cvičení 1, 2

VÝSLOVNOST

stopa 2

stopa 3 – cvičení 3

stopa 4 – Alfabeto español

LEKCE 1

stopa 5 – ¡Hola! Yo soy Pedro.

stopa 6 – ¿Quién eres? ¿De dónde eres?
Un encuentro en la playa.

stopa 7 – cvičení 13

stopa 8 – frazeologie

LEKCE 2

stopa 9 – De vacaciones en España

stopa 10 – En la calle

stopa 11 – cvičení 8

stopa 12 – frazeologie

LEKCE 3

stopa 13 – La abuela de Alicia

stopa 14 – Las lenguas de España

stopa 15 – cvičení 7

stopa 16 – cvičení 12

stopa 17 – frazeologie

LEKCE 4

stopa 18 – Pedro va al bar con su amigo
Carlos

stopa 19 – ¿Cómo son los españoles?

stopa 20 – cvičení 6

stopa 21 – frazeologie

LEKCE 5

stopa 22 – Estás en tu casa

stopa 23 – ¿Cómo viven los españoles?

stopa 24 – cvičení 11

stopa 25 – frazeologie

LEKCE 6

stopa 26 – Alicia busca piso para su
amiga inglesa

stopa 27 – cvičení 5

stopa 28 – frazeologie

LEKCE 7

stopa 29 – Una tarde con Alicia

stopa 30 – La escuela y los niños
españoles

stopa 31 – cvičení 3

stopa 32 – frazeologie

REPASO I

stopa 33 – España

stopa 34 – ¿Qué tiempo hace en España?

stopa 35 – Ejercicios de repaso, cvičení 5

stopa 36 – frazeologie

LEKCE 8

stopa 37 – Y aquel señor, ¿quién es?

stopa 38 – En familia

stopa 39 – cvičení 7

stopa 40 – frazeologie

LEKCE 9

stopa 41 – De compras

stopa 42 – En el Corte Inglés

stopa 43 – En la tienda de calzado
Menorca

stopa 44 – cvičení 10

stopa 45 – cvičení 12

stopa 46 – frazeologie

CD 2: LEKCE 10–15

LEKCE 10

stopa 1 – En el mercado

stopa 2 – cvičení 13

stopa 3 – frazeologie

LEKCE 11

stopa 4 – La cena de despedida

stopa 5 – cvičení 12

stopa 6 – frazeologie

LEKCE 12

stopa 7 – Alicia en Madrid (I)

stopa 8 – Recorrido por el centro de Madrid

stopa 9 – cvičení 15

stopa 10 – frazeologie

LEKCE 13

stopa 11 – Por favor, ¿cómo voy al Rastro?

stopa 12 – Viajar en tren

stopa 13 – cvičení 15

stopa 14 – frazeologie

LEKCE 14

stopa 15 – Una carta a América Latina

stopa 16 – Respetando culturas y costumbres

stopa 17 – cvičení 12

stopa 18 – frazeologie

REPASO II

stopa 19 – América Latina en impresiones

stopa 20 – América Latina en cifras

stopa 21 – cvičení 3

stopa 22 – frazeologie

LEKCE 15

stopa 23 – Memorias de un viejo funcionario de Correos

stopa 24 – Diálogo de dos quinceañeros

stopa 25 – cvičení 8

stopa 26 – frazeologie

CD 3: LEKCE 16–REPASO III

LEKCE 16

stopa 1 – Entrevista con el doctor Curalotodo

stopa 2 – En la consulta del médico

stopa 3 – cvičení 9

stopa 4 – cvičení 18

stopa 5 – frazeologie

LEKCE 17

stopa 6 – Pedro envía un e-mail a Alicia

stopa 7 – Hablando de deportes

stopa 8 – cvičení 13

stopa 9 – frazeologie

LEKCE 18

stopa 10 – Alicia en Madrid (II)

stopa 11 – cvičení 5

stopa 12 – frazeologie

LEKCE 19

stopa 13 – Desastres caseros

stopa 14 – cvičení 8

stopa 15 – frazeologie

LEKCE 20

stopa 16 – De viaje

stopa 17 – En una agencia de viajes

stopa 18 – cvičení 11

stopa 19 – frazeologie

LEKCE 21

stopa 20 – Alicia en Praga (I)

stopa 21 – Alicia en Praga (II)

stopa 22 – cvičení 10

stopa 23 – frazeologie

REPASO III

stopa 24 – Diario de un náufrago

stopa 25 – Bienvenidos a la República Checa

stopa 26 – cvičení 3

stopa 27 – frazeologie

ÚVODEM

Španělština je jedním z nejrozšířenějších jazyků na světě. Na žebříčku nejužívanějších jazyků zaujímá po čínštině a angličtině třetí místo. Mluví se jí ve Španělsku, Latinské Americe a díky hojnému počtu emigrantů také ve Spojených státech.

Španělština patří do skupiny románských jazyků (spolu s portugalštinou, galicijštinou, katalánštinou, francouzštinou, okcitanštinou, retorománštinou, italštinou, rumunštinou a moldavštinou). Španělština pochází z latiny, kterou mluvili římscí legionáři, když ve 2. století před naším letopočtem kolonizovali Pyrenejský poloostrov. Do španělštiny proniklo mnoho slov z řečtiny, germánštiny a především arabštiny, protože Maurové okupovali poloostrov téměř osm století. Díky Kryštofu Kolumbovi se evropská španělština dostala do kontaktu s původními indiánskými jazyky a výsledkem bylo další obohacení španělské slovní zásoby. Vzhledem k mohutnému rozvoji nových technologií se objevuje ve španělštině stále víc slov převzatých z angličtiny.

Pochopitelně existují rozdíly mezi španělštinou v Evropě a v Latinské Americe, a to i mezi jednotlivými zeměmi. Týkají se především výslovnosti, některých gramatických jevů a intonace, nejsou to však rozdíly tak dramatické, že by bránily porozumění. Tato učebnice vychází z evropské španělštiny a z důvodu rozsahu upozorňuje jen na nejvýznamnější odlišnosti.

PŘÍZVUK

Začneme netradičně přízvukem. Přízvuk je ve španělštině velice důležitý. Spočívá ve zdůraznění slabiky, na které leží. Češi mylně zaměňují přízvuk za délku samohlásky (zvláště u nepravidelného přízvuku, který je označen čárkou). Pravidla pro postavení přízvuku jsou velmi jednoduchá:

- u slov zakončených na **SAMOHLÁSKU + SOUHLÁSKY -N, -S** leží přízvuk na předposlední slabice (Carlos, Ana, congreso, forma)
- u slov zakončených na **SOUHLÁSKU S VÝJIMKOU -N, -S** stojí přízvuk na poslední slabice (amor, Portugal, profesor, azul)
- **vymyká-li se** přízvuk těmto **dvěma pravidlům**, pak je **nepravidelný** a musí se **označit** (Martín, república, atípico, unión)

POZOR: Abychom dobře spočítali slabiky a správně položili přízvuk, je nutné vědět, že **jednoduché samohlásky** jsou stejné jako v češtině (a, e, i, o, u), ale dělí se na **silné** (a, e, o) a **slabé** (i, u). Setkají-li se **dvě silné samohlásky**, tvoří **dvě slabiky** (te-a-tro, ca-ca-o), zatímco spojením **slabé a silné**, případně **dvou slabých**, vzniká **dvojhláska** a tudíž **jedna slabika**. Stojí-li **dvojhláska** v **přízvučné slabice**, je **přízvuk** na **silné** (Bue-nos Ai-res, bai-le, Die-go), u **dvou slabých** je přízvuk na **druhé** (Sui-za). Dvojhláska zaniká, je-li **přízvuk nepravidelný** a stojí na **slabé** samohlásce (Ma-rí-a, an-to-lo-gí-a). Ve španělštině existují také **trojhásky**, které tvoří vždy **jedna silná** a **dvě slabé** samohlásky (lim-píais, con-ti-nuáis).

V některých případech grafický přízvuk rozlišuje dvě stejně znějící slova:
sí (ano) x **si** (jestliže), **él** (on) x **el** (určitý člen).

Přízvuk dělá španělštinu španělštinou, je důležité dobře ho natrénovat a v počátcích výuky raději i přehnaně zdůraznit, abyste si ho dobře zafixovali.

1. Podtrhněte si dle poslechu přízvuknou slabiku a slova několikrát zopakujte.

Cristina, director, señora, Quijote, metal, Burgos, Carmen, Manuel, España, profesor, Alemania, Santiago, Brasil, Silvia, Pablo

2. Následující slova mají nepravidelný přízvuk. Poslechněte si je, přízvuk označte a několikrát přečtěte.

economía, union, filosofía, adios, Almodovar, mama, papa, día, océano, clásico, música

VÝSLOVNOST

SAMOHLÁSKY

Samohlásky se vyslovují stejně jako v češtině, výjimkou je pouze písmeno *y*.

y Jako samostatné slovo má význam spojky **a** a vyslovuje se jako **[i]**: Pedro y Eva.
Na konci slov a před samohláskou zní jako české **[j]**: ley, buey, Goya, mayo.

Ještě jednou upozorňujeme na to, že ve španělštině se nerozlišují samohlásky dlouhé a krátké, čárka nad samohláskou označuje nepravidelný přízvuk, nikoliv délku (mamá, teléfono, Perú).

SOUHLÁSKY

b, v Jejich záměna v písmu je považována za hrubou chybu, nicméně vyslovují se stejně.

1. **Po pauze, na začátku slova a po m, n** se vyslovují jako české **[b]**: Brasil, vino, Barcelona, tranvía, bomba, verso, vídeo.

2. **V jiné pozici** se pouze blíží českému *b*: *rty* se lehce přiblíží, ale nedovrou, a štěrbínou mezi nimi prochází vzduch (jako bychom chtěli něco pofoukat): Cuba, laberinto, Covadonga, analfabeta.

c 1. **Před souhláskou, na konci slova a před a, o, u** se vyslovuje jako české **[k]**: cliente, cronológico, crónica, clic, café, color, culminar.

2. **Před e, i** zní jako **neznělá** hláska: špička jazyka se dotkne horních zubů a v této poloze vyslovíme **[θ]** (jako bychom si trochu šlapali na jazyk): Cecilia, Marcela, Cervantes, ciencia, ciclo, centro, comercial. V Latinské Americe se vyslovuje jako české **[s]**.

ch Ve španělských slovnících je řazeno pod *c* a vyslovuje se jako české **[č]**: Chile, checo, chico, chocolate.

- d** Má trojí výslovnost:
- Po pauze, na začátku slova a po l, n** se vyslovuje jako české **[d]**: diploma, dotación, cóndor, independencia.
 - Uprostřed slova** se vyslovuje tak, že se špička jazyka přiblíží k horním zubům a v této poloze vyslovíme **[ð]**: Granada, adecuado, oda, pedante, Fidel.
 - Na konci slova** téměř zaniká: facultad, universidad, obesidad, Madrid.
 - Ve skupině **di** se vyslovuje vždy tvrdě: diplomático, diploma, dictado.
- f** Vyslovuje se stejně jako v češtině: ficción, frenético, fundamental.
- g**
- Před e, i** se vyslovuje zhruba jako české **[ch]**: Argentina, gitano, ingeniero, magia, lógico.
 - Na začátku slova před a, o, u nebo souhláskou, ale také po souhlásce n** se vyslovuje jako české **[g]**: Gabriel, Galicia, gótico, gorila, gramática, globo, tango, bingo.
 - Nachází-li se **v jiném postavení**, vyslovuje se oslabeně, **jako hrdelní hláska**: Bogotá, abogado, fuego, Málaga.
 - Ve skupině **gue, gui** se čte jako **[ge], [gi]** (hláska **u** pouze brání výslovnosti **che, chi**): Miguel, Guevara, gueto, guitarra, guillotina, guirnalda.
 - Güe, güi** vyslovujeme jako **[g^{ue}], [g^{ui}]**: lingüística, antigüedad, cigüeña.
 - Gua, guo** vyslovíme **[g^{ua}], [g^{uo}]**: Guatemala, agua, antiguo, guayabera, Guantánamo.
- h** Nevyslovuje se vůbec, ať stojí na začátku či uprostřed slova: hotel, himno, alcohol, mahonesa, Hilton, habitante, inhumano, prohibición.
- j** Vyslovuje se jako české **[ch]**: Gijón, jefe, justicia, jirafa, jungla.
- k** Výslovnost je stejná jako v češtině. **K** se vyskytuje ve španělštině pouze ve slovech cizího původu: kilo, koala, kimono.
- l** Má stejnou výslovnost jako v češtině: licor, lengua, logotipo, luna.
- ll** Ve slovnících bývá řazeno pod písmenem **l**. Vyslovuje se jako české **[j]**, pouze v některých latinskoamerických zemích (Argentina, Uruguay) se jeho výslovnost podobá českému **[ž]**: llave, calle, Mallorca, paella, Sevilla, silla.
- m** Výslovnost je stejná jako v češtině: madre, macho, emigración, memoria.
- n** Vyslovuje se stejně jako v češtině, pouze před **b, p, v** má výslovnost **[m]**. Ve skupině **ni** se vyslovuje vždy tvrdě: negación, normal, tranvía, en Praga, níquel, nitroglicerina, Anita.
- ñ** Rovná se českému ñ: niño, montaña, cañón.
- p** Má stejnou výslovnost jako v češtině: padre, Perú, Patagonia, programa.
- q** Stojí vždy ve spojení se samohláskou **u** (-qu-) a celá skupina se čte **[k]**: química, raquíto, Quijote, equivalente, esquema, parque.

- r**
1. Vyslovuje se stejně jako v češtině, objeví-li se **uprostřed slova** (nikoli po **n, l, s**) nebo na konci slova: Carmen, Marisol, barómetro, licor.
 2. **Na začátku slova a po l, n, s se vyslovuje jako vícekmitové [rr]** (asi jako v českém brr, hrr, verr): Ricardo, reducción, raqueta, revolución, Enrique, alrededor, israelí.
 3. Má-li se vyslovovat vícekmitově uprostřed slova a po jiných hláskách než **l, n, s**, píšou se dvě r: corrosión, correspondencia, guerra, arriba, terrible, terreno.
- R a rr** jsou tedy dvě významotvorné hlásky: pero (**ale**) x perro (**pes**).
- s** Je podobné českému, ale nezní tak ostře: sombrero, sintético, tesis, brisa, presidente, música, simpático.
- t** Je stejné jako v češtině. Vyslovuje se tvrdě ve slabice **ti**: tiburón, título, antipático, Titicaca.
- x** Má stejnou výslovnost jako v češtině: anexo, texto, saxo, exhibición. Vyslovuje se jako **[ch]** ve slovech dochovaných z dob, kdy se hláska **ch** psala **x**: México, mexicano, Oaxaca.
- z** Vyslovuje se jako **c** před **e, i**, tedy jako **[θ]**: zigzag, organización, Zaragoza, azúcar, azafrán. V Latinské Americe se čte jako **[s]**.

3. Přečtěte se správným přízvukem a výslovností následující slova.

b, v

caballero, embolia, vino, bien, burocrático, investigación, vitamina, ultravioleta, visita, volcánico, vulgar, cebolla, Valencia, Vigo, violín, absurdo, Barcelona, virus, Venezuela, Vizcaya, exhibición, volcán

g, j

fuego, Javier, embajada, energía, lengua, estigma, guapo, estrategia, frágil, fotogénico, gallego, garganta, generación, bilingüismo, genial, gigantesco, filólogo, langosta, garaje, Jaime, objeción, origen, gesticulación, judo, enigma, Juan

c, ch

diccionario, checo, discreto, emancipación, chip, cuaderno, China, epicentro, fracción, escándalo, escéptico, chequeo, escuela, invención, exceso, diplomacia, exótico, cuidado, lección, ciencia, Chile, Tenochtitlán, especialista

q

desequilibrio, equipo, esqueleto, jerarquía, obsequio, oligarquía, parque, pequeño

s, z

erizo, mezquita, esperanza, esquizofrenia, universidad, esterilizar, fase, misa, ozono, música, Brasil, presidente, ajedrez, esencia

r, rr, ll

ensaladilla, error, esporádico, experimental, ferrocarril, incorrecto, ironía, irracional, mármol, terrible, calle

di, ti, ni

día, dialecto, diablo, andino, identidad, íntimo, motivo, níquel, nicotina, Nicaragua, diente, dinosaurio

ostatní

dislexia, elixir, expedición, hospital, huracán, humanidad, chocolate, marihuana, muy, mucho, ortodoxo, Toledo, Málaga

ALFABETO ESPAÑOL

a	b	c	ch	d	e	f
<i>a</i>	<i>be</i>	<i>ce</i>	<i>che</i>	<i>de</i>	<i>e</i>	<i>efe</i>
g	h	i	j	k	l	ll
<i>ge</i>	<i>hache</i>	<i>i latina</i>	<i>jota</i>	<i>ka</i>	<i>ele</i>	<i>elle</i>
m	n	ñ	o	p	q	r
<i>eme</i>	<i>ene</i>	<i>eñe</i>	<i>o</i>	<i>pe</i>	<i>cu</i>	<i>ere, erre</i>
s	t	u	v	x	y	z
<i>ese</i>	<i>te</i>	<i>u</i>	<i>uve</i>	<i>equis</i>	<i>i griega</i>	<i>zeta</i>

Dokážete nyní vyhláskovat své jméno a příjmení?

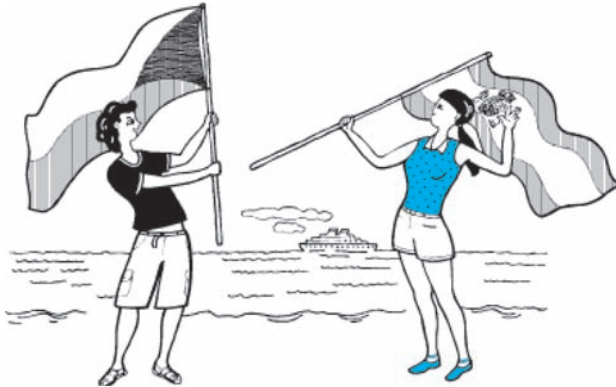

LECCIÓN UNO

1

PRIMERA LECCIÓN

¡HOLA! YO SOY PEDRO.

¡Hola! Yo soy Petr, Pedro en español.
Soy de Praga, de la República Checa.
Soy estudiante.
Soy un chico simpático, ¿verdad?

Ella es Alicia.
Es española, es de La Coruña.
Es estudiante también.
Es muy guapa.

¿QUIÉN ERES? ¿DE DÓNDE ERES? UN ENCUENTRO EN LA PLAYA.

Pedro: Hola, yo soy Petr, Pedro en español.

Alicia: Encantada. Mi nombre es Alicia.

Pedro: Mucho gusto.

Alicia: ¿Tú eres español?

Pedro: No, no, soy checo, soy de Praga.

Alicia: Ah, Praga es una ciudad muy bonita.

Pedro: Y tú, ¿de qué ciudad eres tú?

Alicia: No soy de aquí, soy de La Coruña, pero me gusta Santander.

Pedro: Me gusta mucho Santander también, la ciudad es preciosa, la gente muy amable y las playas son súper.

Alicia: Sí, las playas de Santander son famosas.

1. Santander (Cantabria)

VOCABULARIO

Alicia – Alice

amable – milý, -á, příjemný, -á, laskavý, -á

antipático, -a – nesympatický, -á, protivný, -á

aquí – zde, tady

de ~ – odsud

bonito, -a – hezký, -á, pěkný, -á

cantante m, f – zpěvák, zpěvačka

checa f – Češka

checo m – Čech; čeština

checo, -a – český, -á

chica f – dívka

chico m – chlapec, kluk

ciudad f – město

¿cómo? – jak; jaký, -á

de – z, ze, od

¿ ~ dónde? – odkud

día m – den

difícil – nesnadný, -á, obtížný, -á

economista m, f – ekonom/ka

ejercicio m – cvičení

encuentro m – setkání

enfermo, -a – nemocný, -á

español, -a – španělský, -á

español m – Španěl; španělština

española f – Španělka

estudiante m, f – student/ka

fácil – lehký, -á, snadný, -á

famoso, -a – slavný, -á

foto(grafía) f – fotografie

gente f (jen v sg.) – lidé

guapo, -a – hezký, -á, pěkný, -á (*o osobě*)

histórico, -a – historický, -á

idioma m – jazyk, řeč

lección f – lekce

lengua f – jazyk (*i přen.*), řeč

mañana – zítra

mañana f – ráno, dopoledne

médica f – lékařka

médico m – lékař

mi – můj, má

mucho – mnoho, velmi, hodně

(*u sloves a podst. jmen*)

muy – velmi, hodně, mnoho

(*před příd. jménem nebo příslovcem*)

no – ne

noche f – noc, večer

nombre m – jméno

operaria f – dělnice

operario m – dělník

Pedro – Petr

periodista m, f – novinář/ka

pero – ale

playa *f* – pláž
precioso, **-a** – nádherný, -á, překrásný, -á, skvělý, -á
problema *m* – problém
profesor *m* – profesor
profesora *f* – profesorka
¿qué? – jaký?, který?; co?
¿quién? – kdo?
República *f* **Checa** – Česká republika
señor *m* – pán

señora *f* – paní
ser – být
sí – ano
simpático, **-a** – sympatický, -á
súper – super; skvělý, -á, výborný, -á
también – také
tarde – pozdě
tarde *f* – odpoledne; večer
texto *m* – text

La Coruña je španělský název galicijského města (v galicijštině A Coruña).

FRASEOLOGÍA

Me gusta Alicia.
 Me gustan las playas.
 ¿Qué tal el español?
 ¿Verdad?

Líbí se mi Alice.
 Líbí se mi pláže.
 Tak co španělština?
 Že?

GRAMÁTICA

1. ROD A ČLEN U PODSTATNÝCH JMEN

Španělská podstatná jména jsou pouze **rodu mužského** nebo **ženského**. Většina podstatných jména zakončených na **-o** je rodu mužského, zatímco podstatná jména zakončená na **-a** bývají obvykle rodu ženského. Existují ale výjimky, např.:

la foto	fotografie	el problema	problém	el día	den
la mano	ruka	el mapa	mapa	el programa	program
		el idioma	jazyk, řeč	el tranvía	tramvaj

Před podstatnými jmény stojí většinou člen, a to buď **člen určitý**, nebo **neurčitý**:

	člen určitý		člen neurčitý	
	mužský rod	ženský rod	mužský rod	ženský rod
jed. č.	el chico	la chica	un chico	una chica
množ. č.	los chicos	las chicas	(unos) chicos	(unas) chicas

Člen neurčitý v množném čísle nabývá významu **nějací, někteří, několik**, a proto podstatná jména, která jsou v jednotném čísle doprovázena členem neurčitým, bývají v množném čísle často bez členu.

Vzhledem k tomu, že v češtině neexistuje člen, je pro Čechy jeho používání ve všech funkcích a souvislostech velmi obtížné. Zatím uvádíme jen nejzákladnější poučky o jeho používání, další pravidla budou probírána postupně.

Obecně **členu neurčitého** užíváme u podstatných jmen neznámých, blíže neurčených, o kterých se dosud nemluvilo. **Člen určitý** pak stojí u podstatných jmen již dříve zmíněných, z kontextu známých, blíže určených nebo jedinečných (el Sol – Slunce).

Vlastní jména se obvykle používají **bez členu**. Jestliže následuje vlastní jméno po podstatných jménech jako **señor, señora, señorita** apod., je toto podstatné jméno vždy se **členem určitým**. Pouze **v oslovení je bez členu**.

El señor Rosa es profesor.	x	¿Qué tal, señor Rosa?
La señora Martínez es enfermera.	x	¿Cómo está Ud., señora Martínez?

■ 2. MNOŽNÉ ČÍSLO PODSTATNÝCH JMEN

Množné číslo podstatných jmen se tvoří dvojím způsobem:

a) Přidáním **-s** u podstatných jmen zakončených na **samohlásku**:

playa	playas
chico	chicos
médico	médicos

b) Přidáním **-es** u podstatných jmen zakončených na **souhlásku**:

profesor	profesores
español	españoles

Poznámka: Podstatná jména zakončená v jednotném čísle na **-s** přibírají v množném čísle **-es**, pokud je poslední slabika přízvučná: autobús – autobuses. Pokud je přízvuk na jiné slabice, zůstávají v množném čísle **nezměněná**: el lunes (pondělí) – los lunes.

Pozor na změnu v označování přízvuku u slov zakončených na **-n, -s**: lección – lecciones, joven – jóvenes, autobús – autobuses.

■ 3. PŘÍDAVNÁ JMÉNA

Přídavná jména se ve španělštině **shodují se jménem podstatným v rodě a čísle** a **stojí většinou za podstatným jménem**.

Přechylování:

a) Přídavná jména zakončená v mužském rodě na **-o** tvoří ženský rod pomocí koncovky **-a**:

un chico guapo	una chica guapa
un regalo precioso	una ciudad preciosa
un médico famoso	una playa famosa

- b) Přídavná jména zakončená v mužském rodě **na jinou samohlásku** než -o a většina podstatných jmen zakončených **na souhlásku** zůstávají v ženském rodě **nezměněná**:

un señor amable una señora amable

un texto fácil una lengua fácil

- c) **Jednou z výjimek jsou přídavná jména národnostní nebo obyvatelská.**

Tato přídavná jména přechylují, i když jsou zakončena na souhlásku:

un chico español una chica española

Poznámka: Stejným způsobem mohou přechylovat i některá podstatná jména:

el chico la chica

el médico la médica

Množné číslo:

Množné číslo se u přídavných jmen tvoří stejným způsobem jako u podstatných, tzn. přidáním **-s** u zakončení **na samohlásku** (checos, famosos, simpáticas, españolas) a přidáním **-es** u zakončení **na souhlásku** (fáciles, españoles).

4. OSOBNÍ ZÁJMENA

yo	já	nosotros, nosotras	my
tú	ty	vosotros, vosotras	vy (množ. číslo pro tykání)
él	on	ellos	oni
ella	ona	ellas	ony
usted	Vy (vykání jedné osobě)	ustedes	Vy (vykání více osobám)

Pro zdvořilé oslovení (české vykání) se ve španělštině užívá pro jednu osobu zájmeno **usted**, které se pojí se 3. osobou jednotného čísla, a zájmena **ustedes** se 3. osobou množného čísla. Tato zájmena se velmi často píšou zkratkami (**Ud.**, **Vd.** a **Uds.**, **Vds.**), vždy je ale čteme jako základní slovo (usted, ustedes).

¿Ud. (čteme: usted) es español? Jste Španěl?

¿Uds. (čteme: ustedes) son checos? Vy jste Češi?

V 1. a 2. osobě množného čísla má španělština dva tvary osobního zájmena – tvary **nosostros** a **vosotros** pro mužský rod, tvary **nosotras**, **vosotras** pro ženský rod.

V latinskoamerické variantě španělštiny se 2. osoby množ. čísla a zájmen vosotros, vosotras neuvžívá. Jak pro zdvořilé oslovení, tak pro tykání v množném čísle se užívá ustedes se 3. osobou množného čísla.

Užívání zájmen je podobné jako v češtině, tzn. že **zájmena ve větě nemusíme užívat, neboť osoba je zřejmá ze slovesného tvaru**. Klademe je **při důrazu nebo pro rozlišení ve 3. osobě**. Velmi často se však používá zájmen pro vykání – usted, ustedes.

Él es checo, pero ella es española.

On je Čech, ale ona je Španělka.

¿Ud. es de Santander?

Jste ze Santanderu?

Poznámka: Ve Španělsku se užívá tykání mnohem častěji než v češtině, ale i než v Latinské Americe, např. studenti si tykají ve škole s profesory a k tykání se přechází většinou automaticky po prvním seznámení. Komplikovanější je situace mezi nadřízenými a podřízenými, na oficiální úrovni apod.

■ 5. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO SER (BÝT)

(yo)	soy	(nosotros, -as)	somos
(tú)	eres	(vosotros, -as)	sois
(él, ella, Ud.)	es	(ellos, ellas, Uds.)	son

Slovesem **SER** se ve španělštině vyjadřují **trvalé vlastnosti a vztahy** v nejširším slova smyslu, udává se jím **původ, národnost, zaměstnání a povolání** apod.

Použití:

a) Používá se ho jako spony v přísudku jmenném, často k vyjádření povolání nebo národnosti či jako pouhá identifikace, konstatování:

Pedro es estudiante.

Petr je student.

Yo soy checa.

Já jsem Češka.

¿Quién es? – Es Pedro.

Kdo to je? – To je Petr.

¿Qué es?

Co to je?

Somos dos.

Jsme dva/dvě.

Pozor: Všimněte si, že české podmětové **to** se ve španělštině většinou nevyjadřuje!

b) K vyjádření původu:

Alicia es de Galicia.

Alice je z Galicie.

Ellos son de la República Checa.

Oni jsou z České republiky.

c) K vyjádření trvalé vlastnosti:

¿Cómo es Alicia? – Alicia es guapa.

Jaká je Alice? – Alice je hezká.

¿Cómo son las playas?

Jaké jsou ty pláže?

Las playas son famosas.

Ty pláže jsou slavné.

d) K označení vlastnictví:

¿De quién es la casa?

Čí je ten byt?

La casa es de Pedro.

Ten byt je Petřův.

Pozor: Ve jmenném přísudku se klade blíže určené, nerozvinuté podstatné jméno, které označuje povolání, národnost atd. **bez členu**. Pokud je toto podstatné jméno rozvinuto pomocí hodnotícího přídavného jména, je u něho **člen neurčitý**:

Pedro es **estudiante**.

Alicia es **española**.

Yo soy **profesor**.

x

Pedro es **un estudiante checo**.

Alicia es **una chica guapa**.

Santander es **una ciudad preciosa**.

■ 6. ZÁPORA U SLOVES

Zápor u sloves se tvoří přidáním záporné částice **no** před slovesný tvar a píše se zvlášť.

Pedro **no** es español.

Petr není Španěl.

No soy de Madrid.

Nejsem z Madridu.

■ 7. TVOŘENÍ OTÁZEK

Otázky ve španělštině tvoříme stejně jako v češtině:

a) Převráceným pořádkem slov (podmětu a přísudku):

¿Es usted checo?

Jste Čech?

¿Son las playas bonitas?

Jsou ty pláže pěkné?

b) Intonací (hlas na konci věty stoupá):

¿Tú eres español?

Ty jsi Španěl?

¿Ellos son estudiantes?

Oni jsou studenti?

c) Pomocí tázacího zájmena nebo příslovce:

¿Quién es?

Kdo to je?

¿De dónde eres?

Odkud jsi?

Poznámky:

- Ve španělštině se označují **tázací a zvolací věty i na počátku, a to obráceným otazníkem nebo vykřičníkem**:

¿Quién es?, ¿Ud. es de Santander?

¡Hola!

- Podstatná jména obyvatelská a národnostní se píší ve španělštině, na rozdíl od češtiny, vždy **s malým písmenem**:

Pedro es **checo**.

Alicia es **española**.

- Spojka **y (a)** se mění na **e** před slovy začínajícími na **i-** nebo **hi-**:

Es una ciudad preciosa **e** histórica.

CONTEXTO COMUNICATIVO

■ JAK POZDRAVIT

Hola.

Buenos días.

Buenas tardes.

Buenas noches.

Hasta luego.

Adiós.

Hasta mañana.

Hasta el lunes.

¿Qué tal?

¿Cómo está/s?

(Muy) bien, gracias.

Ahoj/Nazdar. (jen při setkání)

Dobrý den. (zhruba do 14 hodin)

Dobrý den. (po 14. hodině) /

Dobré odpoledne. (ve Španělsku asi do 21 hod.)

Dobrý večer/Dobrou noc.

Na shledanou.

Na shledanou/Sbobem.

Na shledanou zítra.

Na shledanou v pondělí.

Jak se máte/máš?

Jak se máte/máš?

(Moc) dobře, děkuji.

- Pozdravu **¡Hola!** se používá i mezi osobami, které si vykaží.
- Je zvykem kombinovat dva pozdravy: **¡Hola! ¡Buenos días!**
- **Hasta** je možné kombinovat s jakýmkoliv časovým údajem.

■ JAK SE PŘEDSTAVIT (1)

Mi nombre es Alicia.

(Yo) soy Pedro.

Soy checo/español.

Soy de la República Checa.

Encantado/a.

Mucho gusto.

Jmenuji se Alice./Mé jméno je Alice.

Já jsem Petr.

Jsem Čech/Španěl.

Jsem z České republiky.

Těší mě (muž)/Těší mě (žena).

Těší mě (muž i žena).

■ JAK POPROSIT A PODĚKOVAT

Por favor, ¿qué es?

(Muchas) gracias. – De nada.

Prosím (Vás), co je to?

(Mockrát) děkuji. – Není zač.

EJERCICIOS

1. DOPLŇTE ČLEN URČITÝ A NEURČITÝ A PŘEVEĎTE DO MNOŽNÉHO ČÍSLA.

nombre, día, ciudad, chico, economista, profesor, lengua, señor, tarde, periodista,
playa, república, noche, estudiante

2. PŘEVEĎTE DO ŽENSKÉHO RODU.

un cantante español – un señor antipático – un chico checo – un economista famoso
– un profesor amable – un estudiante simpático – un checo guapo – un operario
enfermo

3. DOPLŇTE Z NABÍDKY PŘÍDAVNÉ JMÉNO VE SPRÁVNÉM TVARU.

checo, simpático, difícil, guapo, famoso, bonito, precioso, amable, español, fácil

1. Alicia es una chica 2. Los estudiantes son muy 3. ¿Cómo es el español? – Es una lengua ... y 4. Pedro es un estudiante 5. Praga y Madrid son ciudades 6. La gente de Santander es 7. ¿Cómo son las lenguas? – Son 8. Las ciudades españolas son

4. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

španělský student – typická jména – hezké město – velmi slavní zpěváci – snadný jazyk
– těžké problémy – krásné odpoledne – velice milé dívky – obtížná lekce – historické
setkání – typická města – známé pláže – moc pěkná fotografie – čeští ekonomové
– nemocná studentka

5. DOPLŇTE VHODNÉ ZÁJMENO.

1. ... es español y ... es checa. 2. ... somos de la República Checa. 3. ¿... sois estudiantes? – No, ... somos profesoras. 4. ¿... es de Praga? – No, no, ... soy de Brno. 5. ¿... eres española también? – Sí, ... soy de Málaga. 6. ... son profesores, ¿verdad? – Sí, ... somos profesores de español. 7. Laura y Teresa no son muy amables. – Sí, es verdad, ... son antipáticas.

6. JAKÁ JE JEJICH PROFESE? PŘIŘAĎTE NÁZVY ZAMĚSTNÁNÍ K POSTAVÁM. NE VŠECHNA SLOVA ZNÁTE, ALE VY SI URČITĚ PORADÍTE!

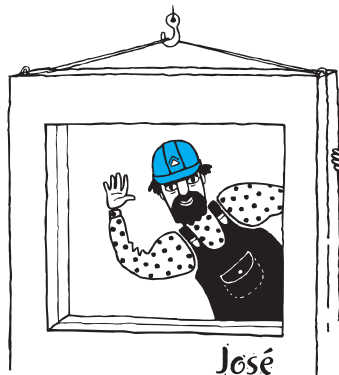
periodista, profesor, operario, cantante, economista, enfermera

Cristina

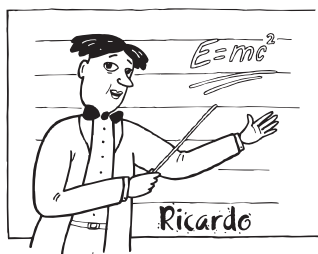
Fernando

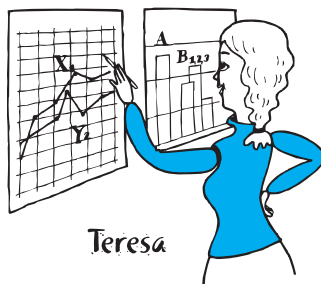
José

Laura

Ricardo

Teresa

7. DOPLŇTE SLOVESO SER VE SPRÁVNÉM TVARU.

1. ¡Ser profesor ... muy difícil!
2. Las chicas checas ... guapas.
3. Horní Dolní no ... una ciudad bonita.
4. La gente de aquí no ... amable.
5. Yo no ... estudiante, ... periodista.

6. ¿De dónde ... vosotras? – ... de Valencia. 7. Mi nombre ... Cristina. 8. Ustedes ... españoles, ¿verdad? – Sí, sí, ... de Salamanca. 9. ¡Toc, toc! – ¿Quién ...? – ... yo, Julia.

8. JAK ZNĚLA VĚTA, NA KTEROU REAGUJETE?

1. – Muy bien, gracias, ¿y tú?
2. – Encantado, yo soy Ricardo.
3. – De nada.
4. – Adiós, hasta mañana.
5. – No, no, soy de Sevilla.
6. – Hola, buenos días.

9. ROZHODNĚTE, ZDA JE TVRZENÍ SPRÁVNÉ (VERDADERO) ČI CHYBNÉ (FALSO).

	V	F
1. Pedro es español.	☐	☐
2. Alicia es una chica checa.	☐	☐
3. La gente de Santander es antipática.	☐	☐
4. Pedro es de Praga.	☐	☐
5. Las playas de Santander son preciosas.	☐	☐
6. Alicia es estudiante y Pedro es profesor.	☐	☐

10. DOPLŇTE ČLEN URČITÝ ČI NEURČITÝ TAM, KDE UZNÁTE ZA VHDNÉ.

1. ... checo es ... lengua muy difícil. 2. Son ... chicos españoles. 3. Yo soy de ... ciudad preciosa. 4. ... estudiantes de español son simpáticos. 5. Laura no es ... economista, es ... enfermera. 6. Nosotros somos de ... República Checa. 7. Praga y Madrid son ... ciudades históricas. 8. José es ... nombre español. 9. Son ... problemas difíciles. 10. ¿Quién es? – Es ... profesor de checo de Brno.

11. UTVOŘTE VĚTY.

1. Manuel	son	checo?
2. Nosotros	es	de aquí?
3. Cristina y Teresa	sois	profesor.
4. ¿Ud.	es	fácil.

5. ¿Vosotras no somos de Praga.
6. El español es españolas.

12. SEZNAMTE SE NAVZÁJEM! VE DVOJICÍCH SE PŘEDSTAVTE A ŘEKNĚTE O SOBĚ VŠE, CO UŽ DOKÁŽETE.

13. POKUŠTE SE DOPLNIT DIALOG MEZI VÁMI A ŠPANĚLSKOU PROFESORKOU.

Profesora: ¡Hola, buenos días!

Usted:

Profesora: Mi nombre es Sandra, soy profesora de español y soy de Galicia. ¿Y tú?

Usted:

Profesora: Encantada.

Usted:

Profesora: ¿Qué tal el español?

Usted:

Profesora: Muy bien, entonces, hasta mañana, ¿sí?

Usted:

14. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

1. Ahoj, jak se máš? 2. Díky, dobře, a ty? 3. Prosím vás, vy jste profesor Fernández?
– Ne, ne, já jsem profesor Hernández. 4. Kdo je to? – To jsem já, Fernando. 5. Praha je hezké město, moc se mi líbí. 6. Odkud jste? – Já jsem z Olomouce a ona je z Opavy.
7. Alice a Petr jsou studenti, jsou moc sympatičtí. 8. České dívky jsou krásné, ale Španělky taky! 9. Pan Sovák je lékař a je z České republiky. 10. Paní Gómezová, odkud jste? – Jsem z Barcelony. 11. Španělština je skvělá!

LECCIÓN DOS

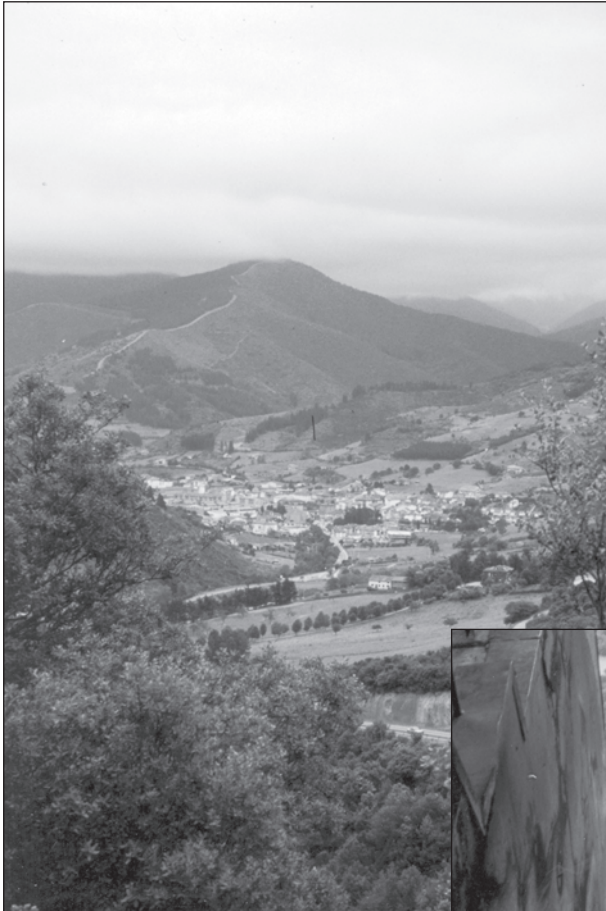
2

SEGUNDA LECCIÓN

DE VACACIONES EN ESPAÑA

2

2. Potes (Cantabria)

Es verano y Pedro está de vacaciones en España, en la ciudad de Santander. ¿Dónde está Santander? Pues, está en el norte de España, en Cantabria. En julio y agosto es el lugar preferido por los españoles.

Así que Pedro está muy contento porque le gusta todo el norte de España con el mar y las montañas, le gustan los españoles y, por supuesto, le gusta mucho Alicia. Alicia es de La Coruña, una ciudad grande e importante en Galicia. Durante las vacaciones está en Santander en casa de su abuela que ya es mayor y está un poco enferma, sin embargo, es una señora muy despierta y curiosa.

3. Picos de Europa (Cantabria)

4. La Coruña (Galicia)

EN LA CALLE

Javier: Hola, ¿adónde vas?

María: Voy a casa porque estoy muy cansada.

Javier: Pues yo voy a la biblioteca de la escuela.

María: ¿Eh?

Javier: Pues sí, porque mi casa está llena de gente: familiares, amigos, amigos de los amigos, amigos de los familiares... y yo ya estoy harto.

VOCABULARIO

abuela *f* – babička

¿adónde? – kam

agosto *m* – srpen

ahora – nyní, teď

amiga *f* – přítelkyně

amigo *m* – přítel

así que – takže

biblioteca *f* – knihovna

calle *f* – ulice

cansado, -a – unavený, -á

casa *f* – dům, byt

cerca (de) – blízko (čeho)

cine *m* – kino

con – s, se

contento, -a – spokojený, -á

cuando – když

¿cuándo? – kdy

curioso, -a – zvědavý, -á, zvědavý, -á; zvláštní

despierto, -a – čilý, -á, bystrý, -á

¿dónde? – kde

durante – během

en – v, na

escuela *f* – škola

España *f* – Španělsko

estar – být

excursión *f* – výlet

familiar m – příbuzný
grande – velký, -á
importante – důležitý, -á
ir – jít, jet
julio m – červenec
juntos, -as – spolu, společně
lleno, -a (de) – plný, -á (čeho)
lugar m – místo
madre f – matka
mar m – moře
mayor – starší
montaña f – hora
norte m – sever
padre m – otec
para – pro
por supuesto – ovšem, jistě, samozřejmě, jasně
porque – protože
preferido, -a (por) – oblíbený (kým)

pues – tedy, no (*hovorový uvozovací výraz na začátku věty*)
que – že
regalo m – dárek
sin embargo – avšak, přesto, nicméně
sólo – jen, pouze
su – jeho, její, jejich, Váš, Vaše
sur m – jít
teatro m – divadlo
todavía – ještě
todo, -a – celý, -á
un poco – trochu
vacaciones f pl – prázdniny, dovolená
verano m – léto
visita f – návštěva
y – a
ya – už

FRASEOLOGÍA

estar de vacaciones
 estar en casa
 ir a casa
 Pedro está en casa de Alicia.
 Vamos a casa de Sandra.
 estar harto de
 Manuel está harto de los familiares.
 Los estudiantes están hartos de los profesores.

být na prázdninách/dovolené
 být doma (*ve významu příslovce bez členu!*)
 jít domů (*ve významu příslovce bez členu!*)
 Petr je u Alice.
 Jdeme k Sandře.
 mít po krk
 Manuel má po krk příbuzných.
 Studenti mají po krk profesorů.

2

GRAMÁTICA

■ 1. PŘEDLOŽKY A, EN, DE

Předložky ve španělštině mají řadu významů a funkcí. Nahrazují mimo jiné také naše skloňování (viz paragraf této lekce).

Nejčastějšími předložkami jsou DE, A a EN. Ve významu místním znamenají:

A →• směřování k něčemu nebo do něčeho – česky **k, do**, příp. **na** (*jede na Kubu*)

EN [----•----] umístění v něčem nebo na něčem – česky **v, na**

DE •→ směřování od něčeho pryč nebo z něčeho ven – česky **z, ze, od**

¿Adónde vas? – Voy a la biblioteca.

Kam jdeš? – Jdu do knihovny.

¿Dónde estás? – Estoy en Santander.

Kde jsi? – Jsem v Santanderu.

¿De dónde regresas? – Regreso de España.

Odkud se vracíš? – Vracím se ze Španělska.

Předložky **A** a **DE** se také ve významu místním označují jako předložky dynamické, neboť se užívají **se slovesy pohybu**. Předložka **EN** je **předložka statická**. Z tohoto pravidla je jen několik málo výjimek.

■ 2. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO ESTAR (BÝT)

estoy	estamos
estás	estáis
está	están

Nepravidelné sloveso **ESTAR** ve španělštině vyjadřuje především **přechodné stavy a umístění, polohu**.

Použití:

- a) Vyjadřuje **přechodné stavy** (nebo takové, které jsou za přechodné považovány):

Está enferma.

Je nemocná.

Estoy contento.

Jsem spokojený.

¿Cómo está usted?

Jak se máte?/Jak se vám vede?

Estoy bien.

Mám se dobře.

- b) Používá se při určení polohy nebo umístění (přechodného i trvalého), tedy v otázce a odpovědi na otázku Kde je/jsou...?/¿Dónde está(n)...?

Pedro está en Galicia.

Petr je v Galicii.

¿Dónde está Santander?

Kde je Santander?

Santander está en el norte.

Santander je na severu.

Está en casa de su amigo.

Je u kamaráda.

V těchto významech se vyskytuje převážně s předložkou EN (viz výše).

- c) Zvláštním případem jsou vazby slovesa **ESTAR s předložkou DE a podstatným jménem bez členu** – odpovídají českým vazbám „být na...“ (ale ne přímo ve významu místním!).

estar de vacaciones

být na prázdninách

estar de visita

být na návštěvě

estar de excursión

být na výletě

■ 3. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO IR (JÍT, JET)

voy	vamos
vas	vais
va	van

- a) Po slovese **IR** se většinou používá **předložka A** pro vyjádření směru (česky *do, na*). Otázka se obvykle uvozuje tázacím *¿adónde...?*

¿Adónde va Pedro?

Kam jde Petr?

Pedro va a la biblioteca.

Petr jde do knihovny.

Vamos a casa.

Jdeme domů.

- b) Podobně jako u slovesa *estar* existují se slovesem **IR** **vazby s předložkou DE**, které odpovídají českému *jít/jet na...* (ne ve významu místním).

ir de vacaciones

jet na prázdniny/dovolenou

ir de visita

jít na návštěvu

ir de excursión

jít/jet na výlet

ir de copas

jít na tah

■ 4. VYJADŘOVÁNÍ PÁDŮ

Ve španělštině neexistuje skloňování podstatných a přídavných jmen takového typu jako v češtině, tj. pádovými koncovkami. Pádové vztahy se vyjadřují pomocí různých předložek.

1. pád je vždy bez předložky

Los estudiantes están en Madrid.

Studenti jsou v Madridu.

La ciudad es preciosa.

Město je krásné.

Pedro es checo.

Petr je Čech.

2. pád bývá vyjádřen předložkou DE

Las playas **de** Santander son famosas.

Santanderské pláže jsou slavné.

La amiga **de** la abuela está en el centro **de** la ciudad.

Přítelkyně babičky je v centru města.

La madre **del** chico es muy simpática.

Chlapečova maminka je sympatická.

El padre **de** mi amigo es de Bolivia.

Otec mého přítele je z Bolívie.

3. pád bývá vyjádřen předložkou A

Pedro escribe **a** su amigo.

Petr píše kamarádovi.

La chica contesta **al** profesor.

Dívka odpovídá profesorovi.

4. pád se rovná prvnímu pádu u neživotných podstatných jmen a třetímu pádu u životných

a) Pedro visita las ciudades españolas. *Petr navštěvuje španělská města.*

x

b) Alicia visita **a** su abuela. *Alice navštěvuje babičku.*

Jak vidíme na příkladech, dochází **povinně ke stahování** předložky **A** a **DE** se členem určitým mužského rodu (jen v jednotném čísle!):

DE + EL → DEL (del chico)

A + EL → AL (al profesor)

Pokud se ve větě vyskytuje **třetí i čtvrtý pád** (předmět nepřímý i přímý), stojí obvykle předmět přímý před nepřímým:

Alicia compra **un regalo a su abuela**. *Alice kupuje babičce dárek.*

Spojení předložky **DE** s podstatným jménem životným odpovídá též českému přídavnému jménu přivlastňovacímu.

el amigo **de Pedro**

Petrův přítel

la casa **de la abuela**

babiččin dům

Poznámka: Přídavná jména přivlastňovací jako samostatný jednoduchý tvar ve španělštině neexistují.

5. pád je vždy bez předložky a bez členu

Buenos días, profesor.

Dobrý den, pane profesore!

¿Qué tal, Alicia?

Jak se máš, Alice?

6. a 7. pád se vyjadřuje celou řadou předložek, např. předložkou **POR**, **CON**

el lugar preferido **por** los españoles

Španěly oblíbené místo

un encuentro **con** Alicia

setkání s Alicí

CONTEXTO COMUNICATIVO

■ JAK VYJÁDŘIT, ŽE SE NĚCO LÍBÍ

(No) me gusta España.

(Ne)líbí se mi Španělsko.

(No) me gustan los españoles.

(Ne) mám rád Španěly.

(No) me gusta estar en España.

(Ne)jsem rád ve Španělsku.

¿Le gusta Santander?

Líbí se mu/jí/Vám Santander?

Le gustan las checas.

Líbí se mu/jí/Vám Česky.

A Pedro le gusta Alicia.

Petrovi se líbí Alice.

A Alicia no le gusta Pedro.

Alicí se nelíbí Petr.

EJERCICIOS

1. DOPLŇTE SLOVESO ESTAR VE SPRÁVNÉM TVARU.

1. ¿Dónde ... Pedro? – ... en casa de Cristina. 2. Los estudiantes ... ya de vacaciones y los profesores ... de excursión. 3. (Yo) ... de visita en casa de unos amigos. 4. (Nosotros) ... muy contentos con la profesora. 5. ¿Santander ... en el norte o en el sur de España? – ... en el norte, por supuesto. 6. ¿(Tú) ... enferma? – No, no, sólo ... un poco cansada. 7. La casa ... llena de gente y yo ya ... hartó. 8. Por favor, ¿la señora Crespo ya ... en casa? – No, todavía no ... aquí.

2. DOPLŇTE PODLE KONTEXTU SLOVESO SER NEBO ESTAR.

1. Alicia ... española, ... de Galicia y ahora ... en la República Checa. 2. La abuela de Miguel ... una señora mayor, pero ... muy despierta y curiosa. 3. ¿Qué ...? – ... una biblioteca. 4. Santillana ... un lugar muy curioso. – ¿Dónde ...? – ... cerca de Santander. 5. Julia ... una chica guapa, pero muy curiosa. 6. ¿Cómo ... el abuelo? – ... un poco

5. Santillana del Mar (Cantabria)

enfermo. 7. ¿Cómo ... el amigo de Juana? – ... un chico muy, pero muy simpático. 8. ¿Dónde ... los chicos? – ... en el cine. 9. ¿... un regalo para Lucía? – No, no, ... un regalo para el profesor. – ¿Qué ...? – ... una gramática. – Ah. 10. Hola, Pepe, ¿qué tal, cómo ...? – Pues, muy bien. ¿Y tú?

3. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

kam jdeš? – kde je Manuel? – už jsou doma – jsou nemocní – jdeme na tah – není u Alice – čím je ten dům? – jak se máš? – jsou hrozně zvědavé – už jsem unavená – hurá, jedeme na výlet! – on je Čech a ona je Španělka – dům je plný příbuzných – jdeš do knihovny? – o prázdninách jsem u babičky – kam pojedete na prázdniny? – to je Petr, moc se mi líbí

4. DOPLŇTE VHODNOU PŘEDLOŽKU Z NABÍDKY, KDE TO BUDE NUTNÉ, SPOJTE JI SE ČLEMEM. UTVOŘENÉ VÝRAZY PŘELOŽTE DO ČEŠTINY A POKUSTE SE JE POUŽÍT VE VĚTÁCH.

de, por, a, para, con

los cines ... Praga – los amigos van ... casa – las ciudades ... España – voy ... cine – la casa ... abuelo – un encuentro ... Julia – el lugar preferido ... los checos – un regalo ... una amiga – las vacaciones ... los estudiantes – la biblioteca ... profesor – una excursión ... los familiares – vamos juntos ... teatro – el mar ... Galicia

5. DOPLŇTE SLOVESO IR VE SPRÁVNÉM TVARU.

1. Hola, Rafael, ¿adónde ...? – ... a casa. 2. Mañana (nosotros) ... de excursión a Pilsen. 3. Chicas, ¿... a la playa? – Sí, ... a la playa, hoy es un día precioso. 4. Durante las vacaciones muchos estudiantes ... de copas. 5. ¿(Tú) ... al teatro? – No, ... a casa del abuelo, está un poco enfermo. 6. ¿Uds. ... a las montañas? – Sí, ... a los Picos de Europa mañana.

6. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

jedu na Kubu – Petr už má po krk Alice – líbí se mi Sandřin byt – dědeček jde do knihovny, protože se mu líbí knihovnice (*la bibliotecaria*) – jsem velmi spokojený/á s dárkem

od Julie – mám rád/a léto ve Španělsku – pláž je plná lidí – studenti už jsou unavení – španělština je velmi důležitý jazyk – jdeme na návštěvu k jednomu kamarádovi

7. ODPOVĚZTE NA OTÁZKY.

1. ¿Te gusta ir de vacaciones a España?
2. ¿España está cerca de la República Checa?
3. ¿Estás ya harto de los familiares?
4. ¿Dónde estás ahora?
5. ¿Estás cansado?
6. ¿Los estudiantes están contentos con los profesores?
7. ¿Y los profesores están contentos con los estudiantes?
8. ¿Eres amigo de la lengua española?

8. DOPLŇTE PODLE POSLECHU.

Carlos y Sandra son amigos. Él es estudiante de y ella es profesora de A Carlos le mucho Sandra, pero para es muy difícil estar, porque él está en y ella en Praga. Carlos a Praga sólo en verano está de vacaciones, pero en verano Sandra está en la del Instituto ¡Qué

www.cervantes.es

9. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY.

1. ¿Adónde vas de vacaciones?
2. Pablo está en casa de Mónica.
3. No me gusta ir de copas.
4. ¿Sois españoles? – No, somos checos.
5. ¿Estás contento con el regalo de Julia? – Sí, me gusta mucho.
6. ¿Es fácil? – No, es difícil.
7. ¿Dónde estás? – En casa.
8. ¿Vamos a la playa? – No, vamos al cine.
9. ¿Para quién es? – Es para la abuela.
10. ¿De quién es? – Es del abuelo.
11. ¿Dónde está la universidad? – Está cerca de aquí.
12. Me gustan las vacaciones.

2

10. ROZHODNĚTE, ZDA JE TVRZENÍ SPRÁVNÉ ČI CHYBNÉ A ZDŮVODNĚTE VAŠI VOLBU.

	V	F
1. Alicia está de vacaciones en Praga.	☐	☐
2. A Pedro le gusta el sur de España.	☐	☐
3. La Coruña es una ciudad grande e importante.	☐	☐
4. Alicia está en casa de su abuelo durante las vacaciones.	☐	☐
5. Cantabria es el lugar preferido por los españoles en verano.	☐	☐
6. Pedro no está contento.	☐	☐

11. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

líbí se mi Španělsko – Kristýně se líbí Španěle – jsem rád/a doma – rád/a chodím na
tah – Petře se nelíbí Fernandův byt – mám rád/a prázdniny – Albertovi se líbí Praha
– Manuel je rád v létě na horách

12. DOPLŇTE PŘEDLOŽKU A SPOJTE JI SE ČLENEM, KDE UZNÁTE ZA VHDNÉ.

1. ... verano estamos ... vacaciones ... casa ... abuelo ... las montañas. 2. Voy ... cine
porque no me gusta estar ... casa. 3. Julia está harta ... su padre. 4. ... julio Pablo está
... visita ... Praga. 5. ... las vacaciones me gusta estar ... la playa. 6. ¿Vamos ... casa ...
Alberto? – No, porque Alberto no está ... casa. 7. ¿... quién vais ... las montañas? – ...
unos amigos. 8. ¿... quién es la casa? – Es ... unos familiares ... Alicia. 9. ¿... quién es
el regalo? – ... la abuela.

13. A TEĎ JE ŘADA NA VÁS! DOPLŇTE VHDNÉ NÁSLEDUJÍCÍ VĚTY.

1. Me gusta la casa de Fernando porque...
2. Estoy muy contento...
3. Me gusta ir de excursión...
4. La Coruña está... y es...
5. La abuela no está enferma, sólo...

6. Mi amiga Petra es...
7. Ya estoy harto de...
8. En julio voy de vacaciones...

14. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

1. Petr je moc sympatický český student, moc se mi líbí. 2. Je léto, jsem ve Španělsku, jsem na pláži a mám se moc a moc dobře. 3. Moje babička je už stará paní, ale je moc zvědavá. 4. Juliin dům je pořád plný lidí, protože Julie je velmi milá a hezká dívka. Nicméně Julie už má lidí až po krk, protože už je unavená. 5. Půjdeme zítra do kina? – Ne, nepůjdeme, jsem velmi nemocný! 6. Když jsme na prázdninách u babičky, jsme moc spokojení. 7. Liberec je na jihu České republiky, že? – Ne, samozřejmě že ne, je na severu. 8. Kdy pojedete do České republiky? – V létě. 9. Vy jste novinářka? Ne, jsem zdravotní sestra. 10. Prosím vás, kde je hotel Atrium? – Je blízko odsud.

LECCIÓN TRES

3

TERCERA LECCIÓN

LA ABUELA DE ALICIA

La abuela de Alicia es una señora muy simpática y curiosa. Ya no trabaja, le gusta ver la tele y leer revistas del corazón. Desea mucho conocer al nuevo amigo de Alicia. Por eso, una tarde Alicia lleva a Pedro a su casa.

Alicia: Hola, abuela. Mira, éste es Pedro.

Pedro: Mucho gusto, señora.

Abuela: Encantada, joven. ¿Qué tal? ¿Cómo estás?

Pedro: Muy bien, muchas gracias, ¿y usted?

Abuela: ¿Cómo? ¿Qué preguntas?

Pedro: ¿Cómo está usted?

Abuela: Ah, pues, bastante bien. Ya soy bastante mayor, pero, bueno, leo mucho, veo la tele, escucho música clásica, escribo “emilios” a mis amigos ...

Pedro: ¿Perdón? No comprendo bien, ¿qué escribe?

Abuela: Pues emilios, mando cartas a mis amigos por Internet.

Alicia: E-mails, ¿ya comprendes?

Pedro: Ah, sí, claro. Entonces es usted una abuela supermoderna.

Abuela: Por supuesto, no me gusta estar inactiva, ahora, por ejemplo, estudio dos lenguas extranjeras y traduzco poemas del francés al euskera.

Pedro: ¿Qué? ¡Por Dios! Yo estudio sólo un idioma y es bien duro.

Abuela: ¿Sí? ¿Y qué lengua aprendes?

Pedro: ¡Vaya pregunta! Pues español, ¿no se nota?

Abuela: Ay, sí, sí, hablas muy bien, ¡mejor que yo checo!

Pedro: Gracias, es usted muy amable, pero todavía no hablo mucho.

LAS LENGUAS DE ESPAÑA

En toda España el idioma oficial es el español. Sin embargo, existen seis comunidades autónomas en que se habla también otra lengua que es oficial junto con el español. En Cataluña, Valencia y Baleares se habla el catalán, en Galicia el gallego y en el País Vasco (o Euskadi) y Navarra el euskera. El catalán y el gallego son lenguas románicas, como el español, mientras que el origen del euskera se desconoce.

VOCABULARIO

América f Latina – Latinská Amerika

además (de) – kromě (čeho)

ahora – nyní, teď

aprender (a + inf.) – (na)učit se

Baleares f pl – Baleárské ostrovy

bastante – dost, docela

bien – dobře; hodně, velmi

carta f – dopis

catalán, -ana – katalánský, -á

catalán m – Katalánc; katalánština

Cataluña f – Katalánsko

claro, -a – jasný, světlý

clásico, -a – klasický, -á

como – jako

comprender (+ 4. p.) – rozumět (čemu)

comunidad f autónoma – autonomní oblast (ve Španělsku)

conocer (zc) – znát, poznat

corazón m – srdce

cosa f – věc

desconocer (zc) – neznat

desear – přát si, chtít

Dios m – bůh

dos – dva, dvě

duro, -a – tvrdý; nesnadný, obtížný

ejemplo m – příklad

por ~ – například

entonces – tedy, tak; tehdy, tenkrát

escribir – psát

escuchar – poslouchat

éste – tento, zde; tohle

estudiar – studovat, učit se

euskera m – baskičtina

existir – existovat

extranjero, -a – cizí, zahraniční

francés, -esa – francouzský, -á

francés m – Francouz; francouzština

Galicia f – Galicie

gallego, -a – galicijský, -á

gallego m – Galicijec; galicijština

hablar – mluvit

joven – mladý, -á

inactivo, -a – nečinný, lenošivý

interesante – zajímavý, -á

joven m, f – mladík; děvče, dívka

junto (con) – spolu/společně (s)

leer – číst

libro m – kniha

llevar (a) – vést, přivést, vézt (někam)

mandar – posílat, poslat

más – víc(e)

mejor (que) – lépe (než)

mientras (que) – zatím(co)

mirar – dívat se, podívat se

moderno, -a – moderní

música f – hudba

notar – všimnout si, upozorovat, vidět

novio m – snoubenec, kluk (*se kterým dívka chodí*)

nuevo, -a – nový, -á

oficial – oficiální, úřední

origen m – původ

otro, -a – jiný, -á

país m – země

País m Vasco – Baskicko

poema m – báseň

por eso – proto

¿por qué? – proč

pregunta f – otázka

preguntar (+ 4. p.) – ptát se (*na co*)
preguntar (a) – ptát se (koho)
profesor m – profesor
que – který, -á
revista f (del corazón) – časopis (s články ze společnosti)

románico, -a – románský, -á
tele(visión) f – televize
trabajar – pracovat
traducir (zc) – překládat
ver – vidět

FRASEOLOGÍA

hablar checo/español/francés...
 hablar dos lenguas/el checo/el español...
 ver la tele(visión)
 traducir de ... a ...
 Traduce poemas del francés al euskera.

Hablas español mejor que yo.
 No me gusta estar inactivo/a.
 ¡Claro (que sí)!
 ¡Perdón!
 ¿No se nota?

mluvit česky/španělsky/francouzsky...
 mluvit dvěma jazyky/česky/španělsky...
 dívat se na televizi
 překládat z ... do ...
 Překládá básně z francouzštiny do baskičtiny.
 Mluvíš španělsky líp než já.
 Nerad/a lenoším.
 Jasně!/Ovšem!/Samozřejmě!
 Promiň/te!
 Není to vidět?

GRAMÁTICA

■ 1. ČASOVÁNÍ PRAVIDELNÝCH SLOVES V PŘÍTOMNÉM ČASE

Španělská slovesa se řadí podle zakončení v infinitivu do **tří slovesných tříd**.

Přítomný čas tvoříme připojením příslušných koncovek ke kmeni (po odtržení infinitivních koncovek -ar, -er, -ir).

Zakončení v infinitivu:	1. třída -ar hablar	2. třída -er comprender	3. třída -ir escribir
(yo)	habl- o	comprend- o	escrib- o
(tú)	habl- as	comprend- es	escrib- es
(él, ella, Ud.)	habl- a	comprend- e	escrib- e
(nosotros, -as)	habl- amos	comprend- emos	escrib- imos
(vosotros, -as)	habl- áis	comprend- éis	escrib- ís
(ellos, ellas, Uds.)	habl- an	comprend- en	escrib- en

Všimněte si, že 2. a 3. slovesná třída mají stejné koncovky **kromě koncovek 1. a 2. osoby množného čísla**.

■ 2. PŘÍTOMNÝ ČAS SLOVES ZAKONČENÝCH NA -CER A -CIR

Převážná většina sloves zakončených na -cer a -cir mají **nepravidelný tvar v 1. osobě jednotného čísla**.

Ostatní osoby v přítomném čase jsou zcela pravidelné:

	conocer	traducir
(yo)	cono zco	tradu zco
(tú)	conoces	traduces
(él, ella, Ud.)	conoce	traduce
(nosotros, -as)	conocemos	traducimos
(vosotros, -as)	conocéis	traducís
(ellos, ellas, Uds.)	conocen	traducen

Ve slovníčku jsou tato slovesa označována **(zc)**.

■ 3. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO VER (VIDĚT)

Nepravidelné sloveso **ver** má v přítomném čase nepravidelnou pouze 1. osobu jednotného čísla, ostatní osoby jsou pravidelné:

veo	vemos
ves	veis
ve	ven

■ 4. ZVRATNÉ NEOSOBNÍ VAZBY

Ve španělštině se pro tvoření neosobních vazeb podobně jako v češtině užívá zvratného zájmena **se**, které se **klade před slovesný tvar**.

En la República Checa **se** habla checo.

V České republice se mluví česky.

¿No **se** nota?

Není to vidět?

■ 5. ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKY 1–20

0	cero		
1	uno (un), una	11	once
2	dos	12	doce
3	tres	13	trece
4	cuatro	14	catorce
5	cinco	15	quince

6	seis	16	dieciséis
7	siete	17	diecisiete
8	ocho	18	dieciocho
9	nueve	19	diecinueve
10	diez	20	veinte

Jediná číslovka **uno, una** má tvary **pro mužský i pro ženský rod**. Před podstatným jménem mužského rodu se **uno** zkracuje na tvar **un**. To platí i v případech, kdy je tato číslovka součástí složených číslovek (21, 31...). **Ostatní číslovky mají pro oba rody stejný tvar.**

Estudia dos lenguas/idiomas.	<i>Studuje dva jazyky.</i>
Yo estudio sólo un idioma.	<i>Já studuji jen jeden jazyk.</i>
Él estudia también una lengua.	<i>On studuje také jeden jazyk.</i>
Escribe veintiún ejercicios.	<i>Píše dvacet jedna cvičení.</i>

Až do číslovky 15 má španělština zvláštní tvary, dále se až do stovky přičítají jednotky k desítkám pomocí spojky **y**. Číslovky od 16–19 mají stažený tvar.

Číslovky základní stojí většinou **před podstatným jménem bez členu**. V některých případech mohou stát i za podstatným jménem (*número once – číslo jedenáct*), avšak v této pozici mají často význam číslovky řadové (*lección dos – druhá lekce*).

Číslovka **dos se členem určitým** znamená **oba, obě**.

Las dos abuelas son de Santander.	<i>Obě babičky jsou ze Santanderu.</i>
--	--

CONTEXTO COMUNICATIVO

■ JAK NEFORMÁLNĚ REAGOVAT V ROZHOVORU

Pues yo voy a la biblioteca.	<i>No, já jdu do knihovny.</i>
Pues sí, ya voy.	<i>No jo, už jdu.</i>
Bueno/Bien, leo mucho y estudio.	<i>No, hodně čtu a studuju.</i>
Es usted, entonces, una abuela supermoderna.	<i>To jste tedy supermoderní babička.</i>

Uvedené výrazy se ve španělském hovoru používají nesmírně často. Jejich překlad do češtiny je obtížný, neboť v uvedených situacích nemají žádný konkrétní význam, jsou to jen „vycpávková“ slova. Některé možnosti překladu jsme naznačili, ale raději je nepřekládáme vůbec!

■ JAK SE ZEPTAT, KDYŽ DOBŘE NEROZUMÍME

¿Perdón? No comprendo bien.	<i>Promiňte./Prosím? Nerozumím dobře.</i>
¿Cómo?	<i>Jak (jste to říkal/a)?</i>
¿Eh? (neformální)	<i>Co?/Cože?</i>

■ JAK VYJÁDŘIT PŘEKVAPENÍ/ÚDIV

¡Por Dios!
¡Vaya pregunta!
¡Vaya sorpresa!

Proboba!
To je ale otázka!
To je ale překvapení!

■ JAK ZESÍLIT VÝZNAM

Habla mucho.
Conoce a mucha gente.
Escribe muchas cartas.
La lengua es muy difícil.
Hablas muy bien.
Es una abuela supermoderna.
Es un idioma superdifícil.
Es bien duro.

Mluví hodně. (u sloves)
Zná mnoho lidí. (u podst. jmen)
Píše mnoho dopisů.
Ten jazyk je velmi těžký. (u příd. jmen)
Mluvíš moc dobře. (u příslovčí)
Je to supermoderní babička.
Je to brozně obtížný jazyk.
Je to pěkně/hodně obtížné/tvrdé.

Pro vyjádření množství používáme buď již známé mucho, muy, nebo velmi moderní předponu super-, případně příslovce bien (ve významu hodně, velmi).

Mucho se používá v základním tvaru u sloves (Habla mucho). Ve spojení s podstatnými jmény má tvary přídavného jména, tzn. shoduje se s příslušným podstatným jménem v rodě a čísle a stojí před ním (Escribe muchas cartas).

EJERCICIOS

1. DOPLŇTE SLOVESO V ZÁVORCE VE SPRÁVNÉM TVARU.

- Pedro ... (aprender) dos idiomas.
 - Ya ... (hablar-tú) bastante bien checo.
 - Mi amiga Clara no ... (escribir) muchas cartas a su madre.
 - ¿Qué lenguas ... (estudiar-vosotros)? – Pues ... (aprender) el español y el portugués pero ... (ser) bien duro.
 - ¿Ya ... (conocer-tú) al profesor de francés?
 - ¿Qué ... (desear-Ud.)? – ... (desear) hablar con el nuevo profesor de francés, pero no ... (conocer) su nombre.
 - Los jóvenes ... (mandar) muchos emilios por Internet.
 - ¿Qué ... (escribir-vosotras)? – ¡Vaya pregunta! ... los ejercicios de la segunda lección.
 - No ... (comprender-yo) bien la gramática, ... (ser) superdifícil.
 - ¿... (ir-tú) a casa? – Sí, sí. – ¿Pero por qué? Todavía no ... (ser) tarde. – Bueno, ... (desear) ver Gran Hermano en la tele.
- /Gran Hermano – Velký bratr/*

2. DOPLŇTE Z NABÍDKY VHODNÉ SLOVESO VE SPRÁVNÉM TVARU.

aprender, comprender, hablar – 2x, escribir, gustar, desear, ser, estudiar, ir

Julia es una estudiante española. Le ... las lenguas y ahora ... el checo. Ya ... bien inglés y alemán, pero el checo ... para ella bien duro. ... bastante, pero todavía no ... bien. ... de vacaciones a Praga porque es más fácil ... el idioma en el país donde se

3. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

dívám se na televizi – čte časopis – ptáme se profesora – poslouchají hudbu – rozumíš dobře gramatice? – posíláte dopisy (*vosotros*) – jsou moc aktivní – co píšeš? – mluvíte dobře – překládám cvičení – studujete hodně (*vosotros*)? – oni nemluví česky – kde pracujete (*usted*)? – učíme se jazyky – na co se ptáš? – čemu nerozumíte (*ustedes*)? – Rafael rozumí lépe než já

4. A) NAPOČÍTAT ŠPANĚLSKY DO DVACETI PRO VÁS URČITĚ NENÍ PROBLÉM. DOKÁŽETE TO I POZPÁTKU?

B) VYJMENUJTE LICHÉ A SUDÉ ČÍSLOVKY DO DVACETI.

5. PŘELOŽTE PÍSEMNĚ DO ŠPANĚLŠTINY A ČÍSLOVKY VYPIŠTE SLOVY.

10 nových dopisů – 3 těžké problémy – 15 španělských básní – 20 českých studentek – 1 katalánská přítelkyně – několik hezkých ulic – mnoho francouzských studentů – 5 spokojených profesorů – 2 cizí jazyky – mnoho těžkých problémů – 14 příbuzných – 19 supermoderních knihoven – mnoho nádherných pláží

6. ODPOVĚZTE NA OTÁZKY.

1. ¿Qué lenguas estudias? 2. ¿Por qué estudias español? 3. ¿En qué países se habla español? 4. ¿Por qué es importante estudiar idiomas extranjeros? 5. ¿E fácil aprender un idioma nuevo? 6. Dónde aprendes mejor, ¿en casa o en la biblioteca? 7. Además del español, ¿qué lenguas son oficiales en España? 8. ¿En la República Checa se habla sólo checo? 9. ¿Conoces a muchos extranjeros? 10. ¿Es fácil el checo para los extranjeros?

7. POSLECHNĚTE SI DIALOG MEZI ŠPANĚLSKOU PROFESORKOU A JEJÍMI STUDENTY FERNANDEM A ELENOU. PODLE POSLECHU DOPLŇTE CHYBĚJÍCÍ SLOVA.

Profesora: Fernando, ¿..... estudias el español?

Fernando: Bueno, porque deseo ir de a la América Latina y hablar con en su idioma., me gusta mucho la música latinoamericana.

Profesora: Muy, Fernando. Y tú, ¿Elena?

Elena: Pues, el español es una lengua, porque se habla en muchos países y yo deseo en España. También me gusta libros y revistas en español y escribir a mis amigos en

Profesora: ¿ a mucha gente que habla español aquí?

Fernando: Sí, conozco a unos españoles que son bien simpáticos.

Elena: Bueno, mi es español.

Profesora: ¿Ah, sí? ¡ sorpresa!

6. Popocatépetl (México)

7. Universidad Nacional Autónoma de México
(Ciudad de México)

8. A PROČ VY STUDUJETE ŠPANĚLŠTINU? OZNAČTE VARIANTU, KTERÁ NEJLÉPE VYSTIHUJE VÁŠ MOTIV.

Estudio el español porque (deseo):

- leer revistas
libros
- escuchar la música española
la música latinoamericana
- hablar con los amigos de España
- ver la televisión
- escribir cartas
un libro en español
poemas a mi novia española
- traducir libros
- ir de vacaciones a México, Chile, Argentina
- trabajar en Chile
- mi novio/a es español/a
- me gusta mucho

9. DOPLŇTE PODLE KONTEXTU MUY, MUCHO, BIEN.

1. Es un chico que conoce ... idiomas. 2. Es ... importante hablar ... inglés. 3. Laura habla ... pero no ... bien. 4. Trabajar en el extranjero es ... duro. 5. ... gente habla sólo su lengua. 6. Los estudiantes escriben ... ejercicios y aprenden ... gramática también. 7. Se traducen ... libros del español al checo. 8. No conozco a ... chicas francesas.

10. ZAREAGUJTE VHODNĚ.

1. Mi abuela ya es mayor, pero aprende muchas cosas nuevas, por ejemplo, cómo leer revistas del corazón en Internet. –
2. ¡Laura tiene tres novios! –
3. Por favor, ¿qué fecha es hoy? –
4. Ya es tarde, voy a casa. –
5. Ay, Cristina habla español mejor que yo. –

11. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

studuje hodně – je to moc zajímavé – učíme se hodně věcí – překládají moc dobře – je to velmi moderní město – znáš hodně českých studentek? – posílá kamarádovi hodně mailů – hodně čtu – čteme hodně zajímavých knížek – už píšete docela dobře (*vosotros*) – moc se mi líbí španělská hudba – znám hodně lidí – je velmi sympatická, protože moc nemluví

12. POZNÁTE JAZYK, VE KTERÉM JSOU NAPSÁNY NÁSLEDUJÍCÍ TEXTY?

A) Declaración Universal de Derechos Humanos

Artículo 1 : Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos y, dotados como están de razón y conciencia, deben comportarse fraternalmente los unos con los otros.

B) Declaració Universal de Drets Humans

Article 1: Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets. Són dotats de raó i de consciència, i han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres.

C) Declaración Universal dos Dereitos das Persoas

Artigo 1º : Tódoos seres humanos nacen libres e iguais en dignidade e dereitos e, dotados como están de razón e conciencia, débense comportar fraternalmente uns cos outros.

D) Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsala

1. atala : Gizon-emakume guztiak aske jaiotzen dira, duintasun eta eskubide berberak dituztela; eta ezaguera eta kontzientzia dutenez gero, elkarren artean senide legez jokatu.

8. San Sebastián (Euskadi)

9. Santiago de Compostela
(Galicia)

10. Las Ramblas (Barcelona)

13. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY

1. ¿Conoces al novio de Carolina? 2. ¿Con quién hablas? 3. ¿Qué escribís? 4. No comprendemos bien. 5. ¿Qué desea Ud., señor? 6. ¿Qué traduces? 7. ¿Eres extranjero? 8. Deseo estudiar en el extranjero. 9. ¿Ves bien? 10. ¿Por qué no traducís los ejercicios? – Porque son difíciles. 11. No me gusta ver la tele. 12. Conozco a muchos extranjeros que trabajan en Praga. 13. ¿Qué escribe Pedro? 14. ¿Por qué no escribes a Pedro?

14. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

1. Jak se naučit cizí jazyk? 2. Je důležité učit se gramatiku, psát cvičení, překládat z češtiny do španělštiny a hodně mluvit s kamarády. 3. Moje babička je velice aktivní, už mluví španělsky líp než já! 4. Promiňte, jak jste to říkal? Ještě dobře nerozumím. 5. Znáám hodně lidí, kteří mluví pouze jednou řečí. 6. Co píše Petr v dopise? – Že je na prázdninách v Mexiku a má se tam moc dobře. 7. Úředním jazykem ve Španělsku je španělština, ale mluví se tam i jinými jazyky, např. katalánsky, galicijsky a baskicky. 8. Nerad se dívám na televizi, ale poslouchám hodně klasickou hudbu. 9. Co to je? – To je básnička v baskičtině. 10. Manuel chce pracovat v České republice, a proto se učí česky. Čeština je ale pro něho velmi těžký jazyk.

LECCIÓN CUATRO

4

CUARTA LECCIÓN

PEDRO VA AL BAR CON SU AMIGO CARLOS

Pedro lleva ya varias semanas en España. Un día va a tomar una cerveza con su amigo Carlos.

Carlos: Bueno, Pedro, ¿cómo estás? ¿Qué tal la vida en España?

Pedro: Pues muy bien, la gente es muy sociable, ya tengo muchos amigos aquí. Creo que ya hablo mucho mejor y comprendo casi todo.

Carlos: Sí, sí, se nota. ¿Y qué tal las españolas? ¿Ya conoces alguna?

Pedro : Claro que sí.

Carlos: ¡No me digas! ¿Y cómo es?

Pedro: Es más bien baja, tiene ojos castaños y cabello blanco. Usa gafas y está un poco sorda.

Carlos: ¿Qué? ¡Por Dios!

Pedro: Tranquilo, hombre, es la abuela de mi amiga Alicia.

Carlos: Ay, qué alivio. Bueno, pues vamos a brindar a su salud.

¿CÓMO SON LOS ESPAÑOLES?

De todos los países y pueblos existe una imagen más o menos tónica. Por ejemplo, de los españoles generalmente se opina que son apasionados, un poco perezosos, bastante impuntuales, simpáticos, sociables, amables, muy habladores, ruidosos y, a veces, bastante dramáticos. Los extranjeros creen que todos los españoles son bastante bajos y que tienen ojos negros y cabello moreno. Pero no es cierto porque en el norte viven muchos que son de origen celta y por eso son rubios.

VOCABULARIO

a veces – někdy, občas
alguno, -a – nějaký, -á
alivio m – úleva
año m – rok
apasionado, -a – vášnivý, -á
bajo, -a – malý, -á (*o lidech*), nízký, -á
banco m – banka; lavička
bar m – bar
blanco, -a – bílý, -á
brindar – připít
cabello m – vlasy
castaño, -a – hnědý, kaštanový
celta (nemění se v rodě) – keltský, -á
cerveza f – pivo
cierto, -a – jistý, -á, určitý, -á
creer – myslet, domnívat se, věřit
¿cuánto, -a, -os, -as? – kolik
de – o (*kom, čem*)
desconocido, -a – neznámý, -á
dramático, -a – dramatický, -á
envidia f – závist
extranjero m – cizinec; cizina
familia f – rodina
gafas fpl – brýle
generalmente – (vše)obecně, obvykle
hablador, -a – upovídaný, -á
hombre m – člověk, muž
hoy – dnes
imagen f – představa, obraz, image
impuntual – nedochvilný, -á
llevar – pobývat, být (*někde určitou dobu*)

más bien – spíš(e)
más o menos – víceméně
moreno, -a – tmavý, -á, černý, -á (*o vlasech*);
 snědý, -á; opálený, -á
negro, -a – černý, -á
o – nebo
ojo m – oko
opinar – mýnit, soudit
padres m pl – rodiče
pelo m – vlasy
perezoso, -a – lenivý, -á, nedbalý, -á
poco – málo
pueblo m – národ; vesnice, obec
rubio, -a – světlavý, -á
ruidoso, -a – hlučný, -á
salud f – zdraví
semana f – týden
sociable – společenský, -á (*člověk*), družný
sordo, -a – hluchý, -á
tener – mít
tomar – dát si (*o jídle a pití*), pít
tópico, -a – ustálený, -á, vžitý, -á (*představa apod.*)
trabajador, -a – pracovitý, -á
trabajo m – práce
tranquilo, -a – klidný, -á
usar – nosit, (po)užívat
vida f – život
vario, -a – různý, -á
varios, varias (v pl.) – několik, někteří, některé
verdad f – pravda
vivir – bydlet, žít

FRASEOLOGÍA

Pedro ya lleva varias semanas en España.
 Es cierto/verdad.
 mucho mejor
 Ya habla mucho mejor.
 ¡No me digas!
 ¡Tranqui(lo), hombre/tío!
 ¡Qué alivio!
 ¡Qué envidia!
 brindar a la salud (de)

Petr už je několik týdnů ve Španělsku.
 To je pravda.
 mnohem lépe
 Už mluví mnohem lépe.
 Neříkej!/Nepovídej!/Fakt?/Vážně?
 Klid/klídek, člověče/kámo!
 Tos mě uklidnil./To jsem si oddechl.
 To ti/Vám závidím!
 připít na zdraví (koho)

Mladí lidé ve Španělsku velmi často používají výraz „tranquilo“ a zvláště pak jeho zkrácenou hovorovou podobu „tranqui“. Téměř všeobecným oslovením mezi mládeží je „tío“ (strýc), „tía“ (teta), které pochopitelně ztrácejí svůj původní slovníkový význam.

GRAMÁTICA

■ 1. SLOVESNÁ VAZBA IR A + INFINITIV

Tvary slovesa IR ve spojení s infinitivem a předložkou buď mají **význam doslovný**, tj. jít něco udělat, nebo se používají k vyjádření **blízké budoucnosti**:

Voy a mandar la carta.

Jdu poslat ten dopis./Pošlu ten dopis.

Vamos a brindar a su salud.

Připijeme si na jeho/její/Vaše zdraví.

Va a estudiar checo.

Bude studovat češtinu.

V hovorové španělštině je tento způsob vyjadřování budoucnosti téměř univerzální.

■ 2. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO TENER (MÍT)

Sloveso TENER má **zcela nepravidelnou 1. osobu jednotného čísla** a zcela pravidelnou 1. a 2. osobu množného čísla. V ostatních osobách se kmenové **-e-mění pod přízvukem na -ie-** (tuto změnu uvidíme v dalších lekcích u řady jinak pravidelných sloves).

tengo	tenemos
tienes	tenéis
tiene	tienen

Slovesná vazba **TENER QUE + INFINITIV** vyjadřuje **nutnost, povinnost**:

Tengo que estudiar.

Musím studovat.

Tiene que usar gafas.

Musí nosit brýle.

Pomocí slovesa TENER vyjadřujeme také **věk**:

¿Cuántos años tienes/tiene Ud.?

Kolik je ti/Vám let?

Tengo veinte años.

Je mi 20 let.

Cristina tiene quince años.

Kristýně je 15 let.

Poznámka: Po slovese TENER neklademe ve 4. pádě předložku **a** ani u životných podstatných jmen:

Tengo sólo una abuela.

Mám jen jednu babičku.

Tiene un amigo checo.

Má českého přítele.

■ 3. SLOVESA SER A ESTAR S PŘÍDAVNÝM JMÉNEM NEBO PŘÍČESTÍM

Jak jsme již uvedli v první lekci, sloveso SER vyjadřuje trvalé vlastnosti (někoho nebo něco jím charakterizujeme), zatímco sloveso ESTAR označuje přechodné stavy. To platí i pro spojení uvedených sloves s přídavnými jmény, takže některá přídavná jména se používají téměř výhradně se slovesem SER, zatímco jiná jen se slovesem ESTAR. Kromě toho existuje řada přídavných jmen, která lze použít s oběma slovesy, avšak s poněkud nebo zcela rozdílným významem.

Některá přídavná jména a spojení používaná obvykle se slovesem SER:

Z praktických důvodů uvádíme všechna přídavná jména jen v mužském rodě, ačkoliv v konkrétních případech se musí přídavné jméno shodovat v rodě a čísle s podmětem (la abuela es baja, ellos son ambiciosos...). Totéž samozřejmě platí i u vazeb se slovesem estar.

- alto	<i>být vysoký, velký (o člověku)</i>
- bajo	<i>být nízký, malý (o člověku)</i>
- guapo/bonito	<i>být hezký</i>
- feo	<i>být ošklivý</i>
- inteligente	<i>být inteligentní</i>
- tonto	<i>být hloupý</i>
- dinámico	<i>být dynamický</i>
- simpático	<i>být sympatický</i>
- rubio	<i>být světloulasý</i>
- hablador	<i>být upovídaný</i>
- trabajador	<i>být pracovitý</i>
- ambicioso	<i>být ctizádostivý/ambiciózní</i>
- pobre	<i>být chudý</i>
- gordo	<i>být tlustý</i>
- delgado	<i>být štíhlý</i>
- elegante	<i>být elegantní</i>
- divertido	<i>být zábavný</i>
- soltero	<i>být svobodný (rodinný stav)</i>
- de ojos claros/verdes/azules/castaños	<i>mít světlé/zelené/modré/bnědé oči</i>
- de cabello/pelo//liso/rubio/largo/corto	<i>mít hladké/světlé/dlouhé/krátké vlasy</i>
- ser bueno	<i>být hodný/dobrý (povahou)</i>

Některá přídavná jména a vazby se slovesem ESTAR:

- cansado	<i>být unavený</i>
- contento	<i>být spokojený</i>

- enfermo	<i>být nemocný</i>
- ocupado	<i>být obsazený (židle apod.)/zaneprázdněný</i>
- nervioso	<i>být nervózní</i>
- preocupado	<i>mít starosti, být znepokojený</i>
- estresado	<i>být ve stresu/vystresovaný</i>
- abierto	<i>být otevřený (obchod apod.)</i>
- cerrado	<i>být zavřený (obchod apod.)</i>
- de buen/mal humor	<i>mít dobrou/špatnou náladu</i>
- enamorado (de)	<i>být zamilovaný (do)</i>
- casado/a	<i>být ženatý/vdaná</i>

Některá přídavná jména se slovesy SER i ESTAR:

se slovesem SER		se slovesem ESTAR	
- malo	<i>být špatný/zlý (povahou)</i>	- malo	<i>být nemocný</i>
- triste	<i>být smutný (povahou)</i>	- triste	<i>být smutný (momentálně)</i>
- alegre	<i>být veselý (povahou)</i>	- alegre	<i>být veselý (momentálně)</i>
- aburrido	<i>být nudný (o knize apod.)</i>	- aburrido	<i>být znuděný, nudit se</i>
- moreno	<i>být snědý/tmavovlasý</i>	- moreno	<i>být opálený</i>
- listo	<i>být chytrý</i>	- listo	<i>být připravený/hotový</i>
- libre	<i>být svobodný (národ)</i>	- libre	<i>být volný (o židli apod.)</i>
- rico	<i>být bohatý</i>	- rico	<i>být výborný/chutný</i>

Poznámka: Některá přídavná jména, která se obvykle vyskytují ve spojení se slovesem SER, se mohou v určitých situacích (když chceme vyjádřit momentální stav, ne trvalou vlastnost!) pojít se slovesem ESTAR:

¡Qué guapa estás hoy!

Ty jsi ale dnes pěkná!

¡Qué trabajador está Pablo hoy!

*Ten Pavel je ale dneska nějak pracovitý!
(není to ale jeho trvalá vlastnost)*

4. NEURČITÉ ZÁJMENO TODO, TODA, TODOS, TODAS

a) **Samostatně** má tyto významy:

TODO

Me gusta todo.

TODOS, TODAS

Todos/todas hablan inglés.

všechno

Líbí se mi všechno.

všichni, všechny

Všichni/všechny mluví anglicky.

- b) Ve spojení **s podstatným jménem se členem nebo zájmenem v jednotném čísle** má význam **celý, -á**:

TODO EL/UN/MI/SU...

celý (můj, jeho/její/Váš...)

TODA LA/UNA/MI/SU...

celá (moje, jeho/její/Vaše...)

Todo el norte de España es verde.

Celý sever Španělska je zelený.

Toda mi familia vive en Galicia.

Celá moje rodina žije v Galicii.

- c) Ve spojení **s podstatným jménem se členem určitým nebo zájmenem v množném čísle** má význam **každý, -á** nebo **všichni/všechny**:

Todos los periodistas hablan mucho.

Všichni novináři hodně mluví.

Todos los días voy a la playa.

Každý den chodím na pláž.

Todos mis familiares están de vacaciones.

Všichni moji příbuzní jsou na dovolené.

- d) Ve spojení **s podstatným jménem bez členu v jednotném čísle** má význam **každý, -á**, příp. **všechn, všechna**:

Todo catalán habla español y catalán.

Každý Katalánc mluví španělsky a katalánsky.

Toda visita tiene que ser corta.

Každá návštěva (všechny návštěvy) musí být krátká (krátké).

■ 5. PŘECHYLOVÁNÍ PŘÍDAVNÝCH JMEN ZAKONČENÝCH NA -OR, -ÁN, -ÍN, -ÓN

V první lekci jsme uvedli, že většina přídavných jmen zakončených ve španělštině na souhlásku netvoří zvláštní tvar pro ženský rod. Výjimkou byla přídavná jména národnostní a obyvatelská.

Další výjimkou jsou přídavná jména zakončená na přízvukné slabiky **-or, -án, -ín** a **-ón**:

Su abuela es muy habladora.

Jeho babička je velmi upovídaná.

Mi madre es muy trabajadora.

Moje matka je velmi pracovitá.

Největší skupinu tvoří právě přídavná jména zakončená na -or/a, ostatní přídavná jména jsou méně častá a bývají stylisticky zabarvená:

parlanchín - parlanchina

ukecaný, -á

holgazán - holgazana

líný, -á

llorón - llorona

ubřečený, -á, plačtivý, -á

Poznámky:

- 1) Přídavná jména zakončená na -or tvoří ženský rod jen tehdy, je-li toto přídavné jméno v prvním stupni (hablador, trabajador apod.). **Tvary druhého stupně** zakončené na -or **nepřechylují** (un hombre mayor, una persona mayor).
- 2) Všimněte si změny v psaní přízvuku! Přízvuk sice zůstává na stejné slabice, ale po přidání koncovky -a je pravidelný (tzn. na předposlední slabice) a už ho neoznačujeme.

CONTEXTO COMUNICATIVO

■ JAK POPSAT OSOBU

– S pomocí slovesa **SER**:

¿Cómo es ...?

Elena es alta/baja/delgada/gorda

/rubia/morena.

Luis es guapo/feo/alegre/dinámico.

Inés es de ojos verdes/azules/claros.

Sandra es de cabello liso/rizado/largo/corto.

¿Cómo son tus padres?

Son jóvenes/viejos/simpáticos/amables.

– S pomocí slovesa **TENER**:

Manuel tiene dieciocho años.

Tiene ojos verdes/castaños.

Yo tengo el cabello liso/rubio/castaño.

Mi abuela tiene el pelo gris/blanco.

Jaký/Jaká je ...?

Helena je vysoká/malá/štíblá/tlustá/

světlovlasá/tmavovlasá.

Luis je hezký/ošklivý/veselý/dynamický.

Inés má zelené/modré/světlé oči.

Sandra má hladké/kudrnaté/dlouhé/krátké vlasy.

Jací jsou tvoji rodiče?

Jsou mladí/starší/sympatičtí/milí.

Manuelovi je 18 let.

Má zelené/bnědé oči.

Já mám hladké/světlé/kaštanové vlasy.

Moje babička má šedé/bílé vlasy.

4

EJERCICIOS

1. PŘEVEĎTE DO BLÍZKÉ BUDOUCNOSTI.

1. Eva *escribe* una carta a su novio.
2. Todos *están* contentos con la excursión a Pilsen.
3. Vivo en casa de mi abuelo.
4. Ya *habláis* mucho mejor.
5. No me *gusta* su poema.
6. Ellos *creen* que es cierto.
7. Los chicos *están* cansados.
8. *Brindamos* a la salud de Mónica.
9. *Tienes* que trabajar mucho.
10. Para Manuel *es* difícil hablar con Julia porque ella no le gusta.
11. ¿A quién *preguntas*?
12. *Traduzco* el texto del checo al francés.

2. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

budeme mluvit španělsky – budeš číst ten dopis? – půjdete na pláž (*vosotros*)? – budu mít hodně práce – budeš všemu rozumět – knihovna bude zavřená – zeptají se profesora – budou bydlet v Madridu – bude to moc hezké – budou na pláži celý den a budou opálení – budu muset nosit brýle – budeme se dívat na televizi – co si dáme? – přeloží to cvičení do španělštiny

3. DOPLŇTE SLOVESO TENER VE SPRÁVNÉM TVARU.

1. Cristina ... 20 años. 2. ... que usar gafas porque no veo bien. 3. Laura y Rafael ... un bar en la calle Victoria. ... que trabajar mucho. 4. ¿Ya (tú) ... fotos de las vacaciones? 5. Isabel es muy guapa y por eso ... muchos novios. 6. ¿(Vosotros) ... alguna imagen de España? 7. (Nosotros) ... unos amigos que son muy sociables. 8. (Yo) ... que ir a casa porque ya es tarde. 9. ¿Cuántos años ... tu madre? 10. (Uds.) ... que ser puntuales.

4. POKUSTE SE PŘELOŽIT NÁSLEDUJÍCÍ RČENÍ DO ČEŠTINY. KTERÉMU ČESKÉMU PŘÍSLOVÍ ODPOVÍDÁ?

Cuantas lenguas hablas, tantas vidas tienes.

5. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

všichni rozumějí všemu – každému Španělovi se líbí Češky – celá moje rodina bydlí v Praze – Enrique pracuje celý den v knihovně – budou se dívat na televizi celý večer – všechny babičky jsou upovídané – každý Čech má rád pivo – nestuduju každý den – všichni se už nudí – všichni studenti se učí cizí jazyky

6. DOPLŇTE PODLE POSLECHU.

Julia habla con Cristina

Julia: Ay, Cristina, novio. ¡Por fin!

Cristina: ¡No me! ¿Y cómo es?

Julia: Mira, aquí tengo su foto. Es alto,, muy divertido, inteligente, de ojos

Cristina: Es entonces.

Julia: Sí, sí, es muy Me gusta mucho.

Cristina: ¿Es estudiante?

Julia: No, es Trabaja en un extranjero, pero ahora está de en Brasil.

Cristina: ¡Qué!

7. DOPLŇTE PODLE KONTEXTU SLOVESO SER NEBO ESTAR.

1. Mi novio tiene que ... alto, rubio, inteligente y rico. 2. Los profesores ... muy estresados porque los estudiantes no ... trabajadores. 3. Ya es tarde, el bar va a ... cerrado. 4. ... divertido hablar con la gente de otro país. 5. María ... de mal humor porque no comprende bien. 6. Manuel ... preocupado por que su abuela no ... bien. 7. Juan y Marcela llevan unos días en las montañas y ya ... bien morenos. 8. El novio de Mónica ... muy apasionado. 9. Elena ... una chica alta, de ojos verdes y de cabello liso. 10. Los checos ... gordos porque toman mucha cerveza. 11. Ya ... listos para ir de excursión. 12. Fernando, ¿por qué ... triste hoy? – ... triste porque mis amigos van a la playa y yo tengo que estudiar. 13. Los estudiantes ... enamorados del español. 14. ... mejor ... rico que ... pobre. 15. ¿... Ud. casada? – No, todavía ... soltera.

8. ODPOVĚZTE OPAKEM PODLE VZORU.

¿Va a ser difícil? – No, va a ser fácil.

1. ¿Es guapo? 2. ¿Es morena? 3. ¿Son inteligentes? 4. ¿Va a ser divertido? 5. ¿Estás de buen humor? 6. ¿Son ricos? 7. ¿Está cerrado? 8. ¿Estáis tristes? 9. ¿Es alto? 10. ¿Estás casada? 11. ¿Está ocupado? 12. ¿Son jóvenes? 13. ¿Ella tiene el cabello corto? 14. ¿Él es rubio?

9. POPIŠTE OSOBY NA OBRÁZCÍCH. JAKÉ MAJÍ PODLE VÁS VLASTNOSTI?

Pepe Rey es detective privado. Ahora trabaja para Lola Marcos, la novia de Esteban Marcos, un cantante famoso que está en un lugar desconocido.

Lola es la secretaria de Pepe Rey. Siempre está enamorada y tiene muchos novios.

10. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

je to moc dobré (*chutné*) – má starosti – je zavřeno – my jsme štíhlí, oni jsou tlustí – to není moc zábavné – má světlé vlasy – všichni jsou nemocní – ten je ale hloupý! – studenti jsou ve stresu a profesori jsou nervózní – Honza je zamilovaný do Kristýny, ale Kristýna je zamilovaná do španělštiny – celá rodina je bohatá – teď jsem zaneprázdněný – ty jsi ale opálená! – dnes máme dobrou náladu – má modré oči

11. ROZDĚLTE SE NA SKUPINY. VAŠÍM ÚKOLEM JE POPSAT JEDNOHO ZE SPOLUŽÁKŮ TAK, ABY OSTATNÍ SKUPINY UHODLY, O KOHO JDE.

12. DOPLŇTE VHODNĚ.

1. Ahora leo un libro, pero no me gusta mucho, es 2. Pedro estudia mucho, es un chico 3. Ricardo no es guapo, es ... , pero es muy 4. A una chica rubia generalmente le gustan los chicos 5. Los checos toman mucha cerveza, por eso son 6. Los estudiantes son generalmente muy 7. Sandra es de ... claros y de ... largo y liso. 8. Es tarde, el bar ya está 9. Daniel es alegre, pero ahora está Está ... de Elisa, pero a Elisa no le 10. Mi padre tiene mucho trabajo, está muy 11. La República Checa es un país 12. La abuela no está bien, está muy 13. No me gustan los chicos gordos, me gustan más los chicos

13. ODPOVĚZTE NA OTÁZKY.

1. ¿Qué imagen tienen los checos de los españoles? 2. ¿Y qué opinan los extranjeros de los checos? 3. ¿Cómo son los jóvenes de hoy? 4. ¿Estás aburrido en la clase de español? 5. ¿Te gusta la gente ambiciosa? 6. ¿Cómo tiene que ser un profesor? 7. ¿Es cierto que todas las rubias son tontas? 8. ¿Cómo tiene que ser la gente que desea trabajar en un banco? 9. ¿Qué novio/a deseas tener? 10. ¿Qué es mejor? ¿Ser rico y tonto o ser pobre pero inteligente?

14. ROZHODNĚTE, ZDA JE TVRZENÍ PRAVDIVÉ ČI NEPRAVDIVÉ.

	V	F
1. Todos los españoles son bajos y morenos.	☐	☐
2. A Pedro no le gusta la vida en España.	☐	☐
3. Alicia es de cabello blanco y está un poco sorda.	☐	☐
4. Se nota que Pedro ya comprende todo y habla mucho mejor.	☐	☐
5. Generalmente se opina que los españoles son habladores y ruidosos.	☐	☐
6. Pedro está estresado porque está de visita en casa de la abuela de Alicia.	☐	☐

15. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

1. Petr je už několik týdnů ve Španělsku. Mluví mnohem líp a rozumí všemu. 2. Myslím, že Manuel má novou přítelkyni. – Vážně? – Je ošklivá, malá a tlustá, ale je moc sympatická. – Proboha! A není taky hluchá? – Ne, není, protože ráda poslouchá klasickou hudbu. 3. Blanka musí hodně pracovat, proto je unavená a vystresovaná. 4. Je vidět, že se Laura hodně učí. – Ano, je ctižádostivá, chce pracovat v zahraniční bance, a proto studuje každou noc a nemá kluka. 5. Nemám ráda líné a hlučné lidi. 6. Lole je 17 let, je světlavá, modrooká a velice štíhlá. 7. Moje babička má už bílé vlasy. 8. Obecně se soudí, že jižní národy jsou společenské, vášnivé, ale také trochu lenivé, upovídané a hlučné. – Myslím, že to není pravda.

LECCIÓN CINCO

5

QUINTA LECCIÓN

ESTÁS EN TU CASA

Como ya sabemos, Pedro está de visita en casa de la abuela de Alicia. Al rato, la abuela ya está cansada.

Abuela: Bueno, jóvenes, ya estoy cansada, voy a dormir la siesta.

Alicia: Vale, abuela.

Pedro: Adiós, señora, que en paz descanse.

Abuela: ¿Qué?

Alicia: Oye, Pedro, eso se escribe en las tumbas.

Abuela: ¡Y yo estoy bien viva todavía!

Pedro: Ay, perdón.

Abuela: No pasa nada. Bueno, Pedro, mi casa es tu casa, eres siempre bienvenido. Entonces, hasta otro día.

Pedro: Muchas gracias, adiós.

Alicia: Bien, y ahora vamos a ver la casa. ¿Quieres?

Pedro: Sí, sí, con mucho gusto.

5

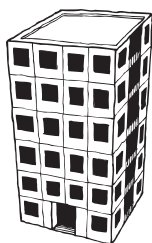
Alicia: Bueno, ya conoces el salón y ahora vamos al pasillo. A la derecha hay dos cuartos de baño y un trastero. La cocina con el comedor está al lado. A la izquierda hay tres dormitorios y al final del pasillo está la terraza. Ven, hay una vista maravillosa de la ciudad desde allí.

Pedro: ¡Qué belleza!

Alicia: ¿Verdad? Mira, delante de nosotros está el centro de la ciudad. Detrás del centro se ve el puerto. Hoy hay muchos barcos allí. Y al fondo está el mar. El mar y el cielo, nada más.

¿CÓMO VIVEN LOS ESPAÑOLES?

Por supuesto, hay diferencias entre la ciudad y el campo. Depende también de la región. En el norte, donde llueve mucho, las casas se protegen contra el frío. Al contrario, en el sur, las casas se protegen contra el calor. La mayoría de los españoles vive en pisos y una minoría en chalés que son muy caros. Los jóvenes prefieren apartamentos o estudios porque son relativamente baratos. En las ciudades, además del centro histórico hay generalmente barrios modernos, caracterizados por grandes bloques de las llamadas „ciudades dormitorio“.

bloque de pisos

chalé adosado

chalé

casa de campo

VOCABULARIO

al contrario – naopak

allí – tam

apartamento *m* – malý byt (*jednopokojový*)

barato, **-a** – laciný, -á, levný, -á

barco *m* – loď

barrio *m* – čtvrť

belleza *f* – krása, nádhra

bienvenido, **-a** – vítaný, -á

ser ~ (**a**) – být vítaný (v)

bloque *m* – blok

~ **de pisos** – činžák, panelák

buscar – hledat

calor *m* – teplo, horko

campo *m* – venkov; pole

casa *f* **de** ~ – venkovský dům, chalupa

centro *m* – centrum, střed

caracterizado, **-a** (**por**) – charakteristický, -á (čím)

caro, **-a** – drahý, -á

chalé *m* – rodinný dům (*ve Španělsku*)

cielo *m* – nebe

cocina *f* – kuchyně

comedor *m* – jídelna

contra – proti

cuarto *m* – pokoj

~ **de baño** – koupelna
deber – muset, mít (*povinnost*)
delante de – před (*místně*)
depende (de) – záviset/záležet (na)
derecha f – pravá strana
 a **la** ~ – napravo
descansar – odpočívát
desde – od (*časově i místně*), z
 ~ **allí** – odtamtud
detrás de – za (*místně*)
dibujo m – kresba, obrázek
diferencia f – rozdíl
donde – kde
dormir (ue) – spát
dormitorio m – ložnice
entre – mezi
eso – to
estudio m – garsoniéra
fin(al) m – konec
 al **final** – na konci, koncem
fondo: al ~ – vzadu, v pozadí
frío m – zima, chlad
hay – je/jsou, vyskytuje/vyskytují se,
 existe/existují
inteligente – inteligentní
izquierda f – levá strana
 a **la** ~ – nalevo
jardín m – zahrada
junto a – u, vedle
lado m – strana (*ne politická*)
 al ~ (**de**) – vedle (čeho)
llamado, -a (*se členem el, la*) – takzvaný, -á

llover (ue) – pršet
maravilloso, -a – nádherný, -á
mayoría f – většina
minoría f – menšina
nada – nic
pasar – stát/dít/přihodit se; (s)trávit (*čas*)
pasillo m – chodba
paz f – mír, klid
pequeño, -a – malý, -á
periférico, -a – okrajový, -á
piso m – byt; poschodí, patro
preferir (ie) (+ 4. p.) – dávat přednost (*čemu*),
 mít radši (*co*)
proteger (j) (contra) – chránit (před)
puerto m – přístav
querer (ie) – chtít; milovat
rato m – chvíle
 al ~ – po/za chvíli
región f – kraj, krajina, oblast
relativamente – poměrně, relativně
saber – vědět, umět
salón m – obývací pokoj
siempre – vždy(cky)
siesta f – siesta, odpočinek po obědě
teraza f – terasa; zahrádka (*restaurace*)
típico, -a – typický, -á
trastero m – komora
tumba f – hrob
vecino m – soused
vista f – pohled, výhled
vivo, -a – živý, -á
estar ~ – být naživu, žít

FRASEOLOGÍA

Estás en tu casa.
 dormir la siesta
 ¡Vale!
 ¡Que en paz descanse!
 ¡Oye!
 No pasa nada.
 Hasta otro día.
 Con mucho gusto.
 ¡Qué belleza!
 ¡Mira!
 Bienvenido a Praga.
 una vista de la ciudad
 ¿De verdad?

Buď tu jako doma.
 zdřímnout si po obědě
 Dobře./Dobrá./Platí. (*jen ve Šp.*)
 Ať odpočívá v pokoji! (*náhrobní nápis*)
 Ty!/Poslyš!/Haló!
 Nic se neděje./To nic.
 Někdy na shledanou.
 Velmi rád/a.
 To je ale krása!
 Podívej (se)!/Koukej!
 Buď(te) vítán v Praze.
 pohled na město
 Opravdu?/Fakt?

GRAMÁTICA

■ 1. NEOSOBNÍ SLOVESNÝ TVAR HAY

Tento výraz odpovídá českým slovesným tvarům 3. osoby je/jsou, nachází/nacházejí se, existuje/existují, vyskytuje/vyskytují se apod. Vyjadřuje tedy většinou výskyt, existenci nebo umístění.

a) Existence:

En mi escuela hay extranjeros.

V mé škole jsou cizinci.

¿Hay muchos españoles en tu escuela?

Je u vás ve škole hodně Španělů?

¿Hay cerveza checa?

Je (máte) české pivo?

Hay muchas diferencias entre la ciudad
el campo.

*Je/Existuje mnoho rozdílů mezi
městem a venkovem.*

b) Uvádění určitého počtu existujících předmětů nebo jevů:

¿Cuántos cines hay en Santander?

Kolik kin je v Santanderu?

En Santander hay tres/muchos/unos
cines.

*V Santanderu jsou tři kina/je mnoho/
několik kin.*

c) Umístění:

A la izquierda hay tres dormitorios.

Nalevo jsou tři ložnice.

Použití ESTAR a HAY

Pro vyjádření umístění známe již sloveso **estar** a výraz **hay**. Sloveso **ESTAR** používáme, je-li podmět již známý, je tedy u něj **člen určitý** nebo **zájmeno přivlastňovací** nebo **ukazovací**, nebo je podmětem **vlastní jméno** a my udáváme jeho umístění.

U výrazu **HAY** většinou podmět následuje, dosud nám byl neznámý a má proto u sebe **člen neurčitý**, **číslovku určitou i neurčitou**, **zájmeno neurčité** nebo je **v množném čísle bez členu**.

¿Dónde **está** el cuarto de baño?

Kde je koupelna?

El cuarto de baño **está** a la derecha.

Koupelna je napravo.

¿Dónde **está** Santander?

Kde je Santander?

Santander **está** en el norte de España.

Santander je na severu Španělska.

X

¿Qué **hay** a la izquierda?

Co je nalevo?

A la izquierda **hay** un dormitorio/
tres dormitorios.

Nalevo je jedna/jsou tři ložnice.

En España **hay** muchas playas.

Ve Španělsku je hodně pláží.

HAY QUE + INFINITIV

Vazba HAY QUE + INFINITIV vyjadřuje **nutnost nebo povinnost**. Na rozdíl od TENER QUE + INFINITIV je však vazba s HAY neosobní (je třeba, je nutno apod.).

En la universidad **hay que** estudiar mucho. *Na univerzitě se musí hodně studovat.*

Běžné fráze s HAY

¿Qué hay?

Co je?/Co se děje?

¿Qué hay de nuevo?

Co je nového?

No hay nada (de) nuevo.

Není nic nového.

Poznámky:

- a) Ve větách se složitější strukturou se při volbě ESTAR nebo HAY vždy řídíme na prvním místě tím, co stojí u podmětu, tj. buď člen určitý, nebo neurčitý, číslovka nebo zájmeno apod.
- b) Čeština má pro uvedené slovesné výrazy, které označují umístění, i řadu jiných sloves, např. stát, nacházet se, ležet, které pak můžeme vhodně použít při překladu ze španělštiny do češtiny.

2. SLOVESA SE ZMĚNOU KMENOVÝCH SAMOHLÁSEK E → IE A O → UE

U řady španělských sloves všech slovesných tříd dochází v přízvukných slabikách ke změně kmenové samohlásky, tzn. že změna je u přítomného času **v celém jednotném čísle a ve 3. osobě množného čísla**. 1. a 2. osoba množného čísla je pravidelná (přízvuk je zde na koncovce).

QUERER (IE)

qu <u>ie</u> ro	queremos
qu <u>ie</u> res	quer <u>e</u> ís
qu <u>ie</u> re	qu <u>ie</u> ren

DORMIR (UE)

du <u>e</u> rmo	dormimos
du <u>e</u> rmes	dorm <u>ie</u> s
du <u>e</u> rme	du <u>e</u> rmen

Poznámky:

- 1) Ačkoliv uvedená slovesa mají ještě další nepravidelnosti v jiných časech, ve slovníčku je prozatím označujeme: (ie), (ue).
- 2) Sloveso querer ve významu milovat používáme jen ve vztahu k živým bytostem.

3. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO SABER (VĚDĚT, UMĚT)

Nepravidelné sloveso **saber** má v přítomném čase **nepravidelnou 1. osobu jednotného čísla**, ostatní osoby jsou zcela pravidelné.

sé	sabemos
sab <u>e</u> s	sab <u>e</u> ís
sab <u>e</u>	sab <u>e</u> n

■ 4. SLOVESA ZAKONČENÁ NA -GER A -GIR

U sloves s uvedeným zakončením dochází v 1. osobě jednotného čísla přítomného času pouze k pravopisné změně, která vyplývá z pravidel o španělské výslovnosti: před koncovkou **-o** musíme z důvodů zachování výslovnosti psát **-j-**. Ve slovníčku je tato změna označována takto: **(j)**.

proteger → protejo

■ 5. PŘIVLASTŇOVACÍ ZÁJMENA NESAMOSTATNÁ

Ve španělštině existují dva druhy přivlastňovacích zájmen: **zájmena nesamostatná**, která **stojí vždy před podstatným jménem, se kterým se shodují v čísle a případně i v rodě**, a **zájmena samostatná**, která budou probrána později, neboť jsou méně častá.

Množné číslo zájmen se tvoří stejným způsobem jako u podstatných a přídavných jmen, tedy přidáním **-s** k jednotnému číslu.

mi (padre, madre)	<i>můj, má</i>
mis (amigos, amigas)	<i>moji, moje</i>
tu (padre, madre)	<i>tvůj, tvá</i>
tus (amigos, amigas)	<i>tvoji, tvoje</i>
su (padre, madre)	<i>jeho, její, Váš, Vaše</i>
sus (amigos, amigas)	<i>jeho, její, Vaši, Vaše</i>
nuestro, -a (padre, madre)	<i>náš, naše</i>
nuestros, -as (amigos, amigas)	<i>naši, naše</i>
vuestro, -a (padre, madre)	<i>váš, vaše</i>
vuestros, -as (amigos, amigas)	<i>vaši, vaše</i>
su (padre, madre)	<i>jejich, Váš, Vaše</i>
sus (amigos, amigas)	<i>jejich, Vaši, Vaše</i>

Zájmena přivlastňovací mají ve větě stejnou funkci jako člen určitý, **nemohou tedy stát se členem!**

Mi padre es profesor.	<i>Můj otec je profesor.</i>
Nuestra casa es grande.	<i>Náš dům je velký.</i>

Zájmeno **su** a **sus** má řadu významů: *jeho, její, jejich, Váš, Vaše, Vaši*. V případě, že by mohlo dojít k nedorozumění, klademe za podstatné jméno vysvětlení, a to předložku *de* + zájmeno osobní. Zvláště častý je tento způsob u zdvořilostního *Ud., Uds.*

Su abuela de ella vive en Santander. *Její babička žije v Santanderu.*

¿Sus amigos de Ud. están en España? *Vaši přátelé jsou ve Španělsku?*

Španělština nemá univerzální přivlastňovací zájmeno *svůj, svá*, kterým v češtině přivlastňujeme podmětu. Ve španělštině musíme použít přivlastňovacího zájmena příslušné osoby.

Llevo a mi amigo a mi bar preferido. *Vedu svého přítele do svého oblíbeného baru.*

Pozor: U zájmen **su, sus** se studenti často mylně domnívají, že **su** znamená *jeho, její, Váš, Vaše*, zatímco **sus** má význam *jejich*, příp. *Vaši, Vaše*. Zájmeno **su** má však i význam *jejich* ve spojení s podstatným jménem jednotného čísla, zatímco **sus** má rovněž všechny uvedené významy (včetně *jeho, její*), ale s podstatným jménem v množném čísle.

Su madre es enfermera. *Jeho/Její/Vaše/Jejich matka je zdravotní sestra.*

CONTEXTO COMUNICATIVO

■ JAK UPOUTAT POZORNOST

¡Oye, Pedro! ¿Vas a la playa?

¡Mira, qué belleza!

¡Ven! ¡La vista es maravillosa!

Poslyš, Petře, půjdeš na pláž?

Koukni/Podívej, to je ale krása!

Pojď sem! Ten pohled je nádherný!

■ JAK SE OMLUVIT

¡Perdón!

(No pasa) nada.

Promiň/te!

Nic se neděje!/To nic!

■ JAK VYJÁDŘIT NUTNOST/POVINNOST

– Pomocí vazby **TENER QUE + infinitiv**:

Tengo que ir a casa.

Lola tiene que traducir el texto hoy.

Musím jít domů.

Lola musí přeložit ten text dnes.

– Pomocí slovesa **DEBER + infinitiv**:

Debes trabajar más.

Debemos escribir todos los ejercicios.

Musíš víc pracovat.

Musíme/Máme napsat všechna cvičení.

– Pomocí neosobní vazby **HAY QUE + infinitiv**:

Hay que estudiar lenguas extranjeras.

Je třeba studovat cizí jazyky.

EJERCICIOS

1. DOPLŇTE PODLE KONTEXTU SLOVESO SER NEBO ESTAR.

1. Mi abuelo ya ... sordo. 2. Las diferencias entre el norte y el sur del país ... grandes. 3. Mi madre ... muy estresada porque trabaja mucho. 4. Su novio ... alto, guapo e inteligente, pero no ... rico. 5. ¡Uf! (Yo) ... muy cansada. 6. A Manuel no le gusta ... profesor. 7. ¿Para quién ... el poema? – ... para mi novia. 8. Comprendo que para Laura ... difícil. 9. Por favor, ¿dónde ... la Universidad de Economía? – ... a la izquierda de la calle. 10. La República Checa ... un país pequeño. ... en el centro de Europa. ... un país relativamente barato para los extranjeros. 11. (Nosotros) ya ... todos, pues vamos. – No, no, un momento, ¿dónde ... Carlos? – Ah, cierto, Carlos todavía no ... aquí. 12. ¡Qué antipático ... tu profesor de música!

2. DOPLŇTE PODLE KONTEXTU SER, ESTAR NEBO HAY A ODPOVĚZTE NA OTÁZKU.

1. ¿Qué ... al final del pasillo? 2. ¿... caros los pisos en la República Checa? 3. ¿Cómo ... la cerveza checa? 4. ¿... muchos checos en España? 5. ¿... fácil estudiar en la Universidad de Economía? 6. ¿... apartamentos baratos en Madrid? 7. ¿Cómo ... el centro de Praga? 8. ¿... usted siempre bienvenido a casa de su novia? 9. ¿... muchas diferencias entre el español y el catalán? 10. ¿... barrios modernos en su ciudad? 11. ¿De dónde ... sus padres? 12. ¿... algunos nombres típicos checos? 13. ¿Qué ... las llamadas ciudades dormitorio? 14. ¿... todavía hombres inteligentes y trabajadores en nuestro país? 15. ¿... usted impuntual? 16. ¿... cierto que los chicos ... más inteligentes que las chicas? 17. ¿... usted ya cansado de las preguntas?

3. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

vedle školy je bar – v Praze je hodně barů a málo škol – kde je ten časopis? – co je nového? – je třeba napsat strýci Karlovi – jaký je bar Carlos? – jak se mají tvoji rodiče? – v přístavu nejsou lodě, ale je tam hodně lidí, kteří chtějí vidět lodě – jsou moc zvědaví

– proč nejši doma? – co to je a kde to je? – je pivo? – prosím vás, kde je Cervantesův hrob? – prosím vás, je tu nějaký lékař?

4. DOPLŇTE SLOVESO QUERER, DORMIR A PREFERIR VE SPRÁVNÉM TVARU.

1. Los jóvenes ... bien porque no tienen problemas. 2. ¿Dónde ... (Ud.) vivir en el futuro? 3. Laura no ... estudiar, ... trabajar en un banco. 4. ¿... (tú) ver la tele ahora? 5. La mayoría de la gente ... países con mar. Yo, al contrario, ... países con montañas. 6. Durante las vacaciones siempre ... (yo) la siesta. 7. Chicas, ¿de verdad ... ser economistas? 8. A veces, la abuela ... bien, a veces, ... mal. 9. ¿Usted ... el campo o la ciudad? 10. Soy un chico guapo, inteligente y trabajador. No sé qué más ... mis padres. 11. Alejandro, ¿... conocer al novio de Elisa? – No, gracias. 12. A la gente mayor no le gusta la vida estresada, ... llevar una vida tranquila y ... mucho. 13. Los extranjeros creen que en los países del sur la gente es perezosa y que ... dormir todo el día. 14. (Yo) no ... tener problemas con mi jefe, ... vivir en paz.

5. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

moje španělské přítelkyně – jejich knihovna – naši slavní ekonomové – její jméno – Vaše oči – vaše problémy – moji rodiče – tvoje dopisy – moje oblíbená pláž – její nesympatický přítel – naše profesorky – jejich představa o Španělsku – moji příbuzní – Vaše fotografie – tvoje brýle – jejich jazyk – naše mládež – její časopis – vaše babička

6. URČETE SLOVO, KTERÉ OSTATNÍ LOGICKY NEDOPLŇUJE.

1. terraza – trastero – cuarto de baño – dormitorio – tumba – salón
2. chalé – estudio – campo – piso – apartamento – casa
3. euskera – español – catalán – gallego – francés – italiano
4. perezoso – ambicioso – antipático – curioso – divertido – tonto – rubio
5. calle – ciudad – centro – barrio – bar – pueblo – tranquilo

7. PŘELOŽTE SE SLOVNÍKEM.

En España, una casa independiente con jardín se llama chalé. Mucha gente vive en chalés adosados que tienen vecinos a los lados, pero también un pequeño jardín. En las ciudades, casi toda la gente vive en pisos, que son casas con más de una habitación. Las casas con sólo una habitación se llaman apartamentos. Un estudio es todavía más pequeño: no tiene habitaciones independientes. En muchos países hispanoamericanos, los pisos se llaman departamentos o apartamentos.

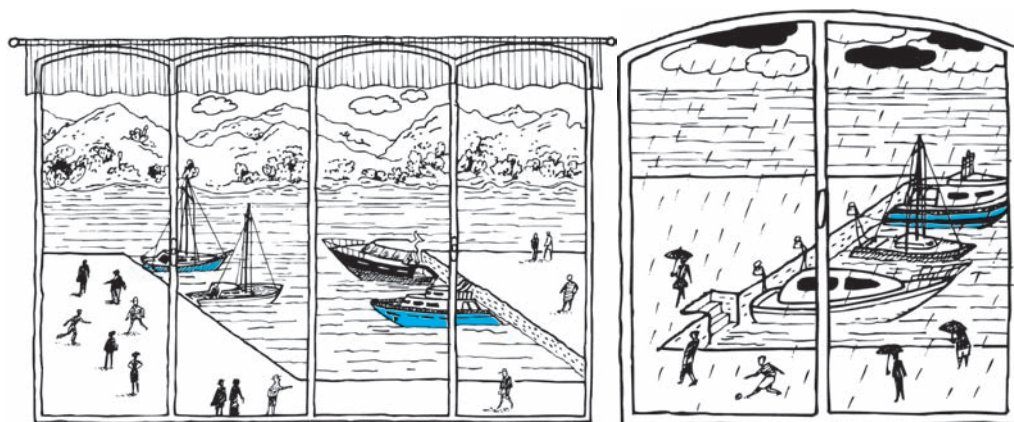
8. A NYNÍ VYSVĚTLETE, CO JE:

- un chalé
- un piso
- un apartamento
- un estudio
- un chalé adosado

9. ODPOVĚZTE NA OTÁZKY.

1. ¿Dónde vives? 2. ¿Vives con tu familia o vives solo? 3. ¿Cómo es tu casa? 4. ¿Qué hay al lado de tu casa? 5. ¿Hay terraza en tu casa? 6. ¿Qué se ve desde la terraza de tu casa? 7. ¿Prefieres vivir en el centro de la ciudad o en un barrio periférico? 8. ¿Te gustan los chalés adosados? 9. ¿Hay barrios modernos en Praga? 10. ¿En verano llueve mucho en nuestro país? 11. ¿Son caros los pisos en la República Checa? 12. ¿Te gusta dormir la siesta? 13. ¿Por qué los jóvenes de hoy prefieren vivir en casa de sus padres? 14. ¿Sabes dónde se escribe "que en paz descanse"?

10. NAJDĚTE MEZI OBRÁZKY PĚT ROZDÍLŮ.

11. DOPLŇTE PODLE POSLECHU.

Van a escuchar ahora el diálogo entre dos jóvenes enamorados. ¿Saben quiénes son? Pues son Romeo y Julieta.

Romeo: ¡Julieta! ¡Julieta! ¿..... estás? ¡.....!

Julieta: Ya voy. ¿Qué?

Romeo: Julieta, mi, ya estoy harto: tenemos que buscar otra casa.

Julieta: Pero no veo Nuestra casa es grande, tiene un dormitorio, cocina, comedor, desde el salón hay una vista de la ciudad, los son amables. ¿Qué quieres?

Romeo: ¿Qué quiero? Quiero una casa con

Julieta: Ah, es En el libro de Shakespeare se que yo estar en la terraza y tú en el jardín. Por quieres la terraza, ¿verdad?

Romeo: No, mi amor. Ya cansado de leer los poemas la noche en el jardín. No tengo contra los clásicos, pero, voy al jardín, generalmente mucho. Es mejor hablar de amor en el

Julieta:, está bien. Pero entonces, ¿para qué quieres la terraza?

Romeo: ¡Pues para la siesta!

12. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY.

1. ¿Duermes bien?
2. Tienes que estudiar más.
3. ¿Sabes dónde vive Fernando? – No sé.
4. ¿Conocéis a Fernando?
5. ¿Sabes nadar (*plavat*)? – Claro que sé nadar.
6. ¿Quieres ir

5

al cine? – No, prefiero estar en casa. 7. Siempre hay mucha gente allí. 8. Por favor, ¿hay un bar por aquí cerca? – No, por aquí no hay bares. 9. Queremos saber si es cierto o no. 10. ¿Conoces Praga? – No, sólo sé que es una ciudad preciosa.

13. ZAREAGUJTE VHODNĚ.

1. ¡Por Dios! ¿Dónde están mis gafas? – ...
2. ¿Quieres ver nuestro jardín? – ...
3. ¡Ay, perdón, señora! – ...
4. Ven, desde aquí hay una vista preciosa del mar. – ...
5. Ya es tarde, tengo que ir a casa. – ...
6. El novio de Cristina es muy feo y gordo. – ...
7. Estás muy guapa hoy. – ...
8. La novia de Alejandro es una chica rubia, de ojos azules, de cabello largo y, además, es de una familia rica. – ...

14. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

1. Nechápu, proč nechceš poznat mé rodiče. 2. Prosím Vás, víte, kde je bar Carlos? – Je na konci ulice, ale myslím, že dnes je zavřený. 3. Nechci žít na venkově, dávám přednost městu, protože je tam hodně barů. 4. Náš byt má tři pokoje. Je tam malá chodba, napravo jsou dvě ložnice, koupelna a komora, nalevo je obývací pokoj a kuchyň. Z obývacího pokoje se jde na terasu, odkud je krásný výhled na historické centrum města. 5. V každém velkém městě jsou moderní čtvrti, které jsou obvykle ošklivé. 6. Buďte vítán v Praze! 7. V některých zemích prší celý rok. 8. Je třeba naslouchat starším lidem. 9. Nové byty jsou moc drahé, a proto mladí lidé bydlí radši u rodičů. 10. Většina lidí tráví prázdniny u moře. 11. Víím, že nic nevím. 12. Někteří ekonomové soudí, že ochraňují lidi před problémy. Já si naopak myslím, že je potřeba ochránit lidi před ekonomy.

LECCIÓN SEIS

6

SEXTA LECCIÓN

ALICIA BUSCA PISO PARA UNA AMIGA INGLESA

Mary, una amiga inglesa de Alicia, viene a Santander el próximo mes para estudiar en la Universidad Internacional Menéndez Pelayo. Necesita alojamiento, pero en la residencia estudiantil todos los cuartos están ocupados. Por eso, Alicia lee todos los anuncios que aparecen en el tablón de la universidad. Por fin encuentra un piso que parece conveniente para su amiga. Decide llamar al señor Rivas, dueño de la casa.

Ring, ring...

Rivas: ¿Dígame?

Alicia: Hola, buenas tardes, llamo por el anuncio de la universidad. Tengo una amiga inglesa que busca una habitación en un piso compartido en Santander.

Rivas: Sí, sí, todavía tengo un cuarto libre.

Alicia: ¿Y dónde está la casa?

Rivas: En la calle Los Castros, muy cerca de la universidad.

Alicia: ¿Cómo es la habitación?

Rivas: Bueno, es bastante grande, tiene dos ventanas que dan al patio y es muy tranquila.

Alicia: ¿Está amueblada?

Rivas: Pues, mira, hay una cama, una mesa de trabajo, otra mesa pequeña con dos sillas, un sofá, un sillón, una lámpara y dos estanterías.

Alicia: ¿Hay también algún armario?

Rivas: Sí, por supuesto, hay un armario empotrado.

Alicia: Y, por casualidad, ¿no hay ordenador?

Rivas: No, no, pero muy cerca de la casa hay un cibercafé.

Alicia: Bueno, una pregunta más: ¿viven otras personas en la casa?

Rivas: Sí, comparten otro cuarto una chica alemana y una danesa. Las dos son estudiantes. Y tu amiga, ¿qué hace?

Alicia: Es estudiante, viene a estudiar español en el marco del programa ERASMUS.

Rivas: Ah, pues bien, si quieres, puedes venir a ver la casa ahora mismo.

Alicia: Muy bien, voy enseguida. ¿Y cuál es el precio?

Rivas: De eso hablamos después.

Alicia: De acuerdo.

6

VOCABULARIO

**UPOZORNĚNÍ: OD TÉTO LEKCE JSOU PŘÍDAVNÁ JMÉNA
UVÁDĚNA POUZE V MUŽSKÉM RODĚ!**

acción *f* – akcie; akce
acuerdo *m* – souhlas, dohoda
estar de ~ (con) – souhlasit (s)
ahora mismo – hned (teď)
alojamiento *m* – ubytování
anuncio *m* – inzerát, oznámení
amueblado – zařízený (*nábytkem*)
aparecer (*zc*) – objevit se
armario *m* (*empotrado*) – (vestavěná) skříň
bolígrafo *m* (*boli – bovor.*) – propisovačka
bueno – dobrý, hodný
buscar – hledat
cama *f* – postel
casualidad *f* – náhoda
por ~ – náhodou
cibercafé *m* – internetová kavárna
compartir – sdílet
~ el piso – bydlet společně
conveniente – vhodný
copa *f* – sklenice, sklenička, panák, pohár
ir de ~s – jít na tah
cuadro *m* – obraz
¿cuál? – jaký?, který?
dar – dát, dávat
danés – dánský
danés *m* – Dán; dánština
debajo (de) – pod (čím)
decidir – rozhodnout (se)
dentro (de) – uvnitř (čeho)
después – potom
diccionario *m* – slovník
dueño *m* – majitel, pán, vlastník
economía *f* – ekonomie; ekonomika, hospodářství
encima (de) – nad (čím)
encontrar (ue) – najít
encontrarse (ue) – nacházet se; setkat se
enseguida – (i)hned
estantería *f* – police
fiesta *f* – oslava, mejdan; slavnost, svátek (*státní apod.*)
fuera – venku
~ de – mimo (co)
gato *m* – kocour

habitación *f* – pokoj
hacer – dělat
hermano *m* – bratr
inglés – anglický
inglés *m* – Angličan; angličtina
internacional – mezinárodní
lámpara *f* – lampa
lejos (de) – daleko (od)
libre – volný; svobodný (*ne rodinný stav*)
llamar – (za)volat
malo – špatný, zlý
mapa *m* – mapa
marco *m* – rámec; rám
mesa *f* (*de trabajo*) – (pracovní) stůl
mes *m* – měsíc (*kalendářní*)
necesitar – potřebovat
ninguno – žádný
ordenador *m* (*šp.*) – počítač
parecer (zc) – zdát se, vypadat
patio *m* – dvůr
perro *m* – pes
persona *f* – osoba, člověk
piso *m* **compartido** – sdílený/společný byt
poder (ue) – moct, smět
por fin – konečně
precio *m* – cena
primero – první
programa *m* – program
próximo – příští, následující, další
puerta *f* – dveře
residencia *f* **estudiantil** – studentská kolej
si – jestli(že)
silla *f* – židle
sillón *m* – křeslo
sobre – na (*čem*), nad (*čím*); o (*čem*)
sofá *m* – pohovka
tablón *m* (*de anuncios*) – nástěnka, vývěsní deska
tercero – třetí
único – jediný; jedinečný
universidad *f* – univerzita
venir – přijít, přijet
ventana *f* – okno

FRASEOLOGÍA

Ingrid viene a estudiar español.
Puedes venir a ver la habitación.
¿Dígame? (*oblašení volaného v telefonu*)
Llamo por el anuncio.
Las ventanas dan al patio.
La puerta da al jardín.
Una pregunta más.
Por casualidad, ¿no hay ordenador?
ahora mismo
de acuerdo
Estoy de acuerdo con Pedro.
Julia da las gracias a la abuela por el regalo.
¡Madre mía!

Ingrid přijíždí studovat španělštinu.
Můžeš se na pokoj přijít podívat.
Haló?
Volám kvůli tomu inzerátu.
Okna vedou do dvora.
Dveře vedou do zahrady.
Ještě jednu otázku.
Není tam náhodou počítač?
hned/právě teď, okamžitě
platí, souhlasím, dobře
Souhlasím s Petrem.
Julie děkuje babičce za dárek.
Proboha!

GRAMÁTICA

■ 1. VAZBA PARA + INFINITIV

Vedlejší věty účelové, které mají stejný podmět s podmětem věty hlavní, zkracujeme pomocí předložky PARA + infinitiv:

Viene para estudiar en la universidad.

Přijíždí, aby studoval/a na univerzitě.

¿Llamas para preguntar el precio?

Voláš, aby ses zeptal/a na cenu?

■ 2. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO VENIR (PŘIJÍT, PŘIJET)

Sloveso VENIR se částečně podobá jako sloveso *tener* (viz 4. lekci).

vengo	venimos
vienes	venís
viene	vienen

Pozor: Ve španělštině je třeba důsledně rozlišovat použití sloves IR a VENIR!

Slovesa IR se používá, vyjadřujeme-li vzdalování od místa, kde se nachází mluvčí. Sloveso VENIR vyjadřuje opačný směr, tedy přibližování se k mluvčímu nebo jít s mluvčím.

Voy a ir a su casa mañana.

Přijdu k vám zítra.

Vamos al cine. ¿Vienes también?

Jdeme do kina. Půjdeš taky?

■ 3. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO DAR (DÁT, DÁVAT)

Nepravidelné sloveso **dar** má v přítomném čase nepravidelnou jen 1. osobu jednotného čísla.

doy	damos
das	dais
da	dan

Další významy slovesa DAR:

Las ventanas **dan al** patio.

Okna vedou do dvora.

Julia **da las gracias a** la abuela **por** el regalo.

Julie děkuje babičce za dárek.

■ 4. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO HACER (DĚLAT)

Nepravidelné sloveso **hacer** má v přítomném čase nepravidelnou jen 1. osobu jednotného čísla.

hago	hacemos
haces	hacéis
hace	hacen

Poznámka: Se slovesem **hacer** existuje celá řada frazeologických vazeb, se kterými se budete postupně seznamovat.

■ 5. ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKY 21–199

Jak už jsme uvedli v lekci 3, jednotky se přičítají k desítkám pomocí spojky **y**. U číslovek 21–29 se podobně jako u 16–19 používají stažené tvary (od 30 už jsou tvary nestažené).

21	veintiuno, veintiuna	31	treinta y uno/una
22	veintidós	32	treinta y dos
23	veintitrés	33	treinta y tres
24	veinticuatro	40	cuarenta
25	veinticinco	50	cincuenta
26	veintiséis	60	sesenta
27	veintisiete	70	setenta
28	veintiocho	80	ochenta
29	veintinueve	90	noventa
30	treinta	100	cien(to)

Pozor: I složené číslovky s **číslovkou jedna** na konci mají tvary pro mužský i ženský rod: treinta y uno, treinta y una. Před podstatným jménem mužského rodu má příslušná číslovka zkrácený tvar: **veintiún** países, **treinta y un** libros atd.

Číslovka **ciento** se zkracuje **před podstatným jménem obou rodů** na tvar **cien**:

Pablo tiene **cien** libros sobre España. *Pavel má sto knih o Španělsku.*

Tengo **cien** coronas. *Mám sto korun.*

Poznámka: Všimněte si opět psaní přízvuku, tvoří-li druhou část složené číslovky číslovka jednoslabičná: **veintiún**, **veintidós**, **veintitrés**, **veintiséis**.

Spojka **y** se používá **jen** mezi desítkami a jednotkami.

ciento treinta y cinco **x** ciento cinco

ciento cuarenta y uno **x** ciento once

■ 6. KRÁCENÍ NĚKTERÝCH ZÁJMEN, ČÍSLOVEK ŘADOVÝCH A PŘÍDAVNÝCH JMEN

Podobně jako číslovka **uno** krátí dále uvedená zájmena, číslovky a přídavná jména svůj tvar před podstatnými jmény mužského rodu v jednotném čísle.

a) Zájmena:

alguno (nějaký) → **algún** libro

ninguno (žádný) → **ningún** estudiante

¿Hay **algún** armario allí? *Je tam nějaká skříň?*

No hay **ningún** armario allí. *Není tam žádná skříň.*

b) Číslovky řadové:

primero (první) → **primer** año

tercero (třetí) → **tercer** cuarto

Vivimos en el **primer** piso. *Bydlíme v prvním poschodí.*

Es el **tercer** cuarto a la izquierda. *Je to třetí pokoj vlevo.*

c) Přídavná jména:

bueno (dobrý) → **buen** profesor

malo (špatný) → **mal** lugar

El doctor López es un **buen** médico. *Doktor López je dobrý lékař.*

Pepe es un **mal** estudiante. *Pepa je špatný student.*

Přídavné jméno **GRANDE** se zkracuje před podstatnými jmény rodu mužského i ženského.

grande (velký, -á) →
 Él es **gran** amigo de nuestra familia.
 ¡Es una **gran** biblioteca!

gran autor, **gran** autora
*On je velký přítel naší rodiny.
 To je ale velká/významná
 knihovna.*

Přídavné jméno GRANDE má v postavení před podstatnými jmény přenesený význam („velký“ s významem *významný, slavný, apod.*).

Pokud uvedená zájmena, číslovky a přídavná jména stojí za podstatným jménem, ke krácení nedochází.

Vive en el piso **primero**.

Bydlí v prvním patře.

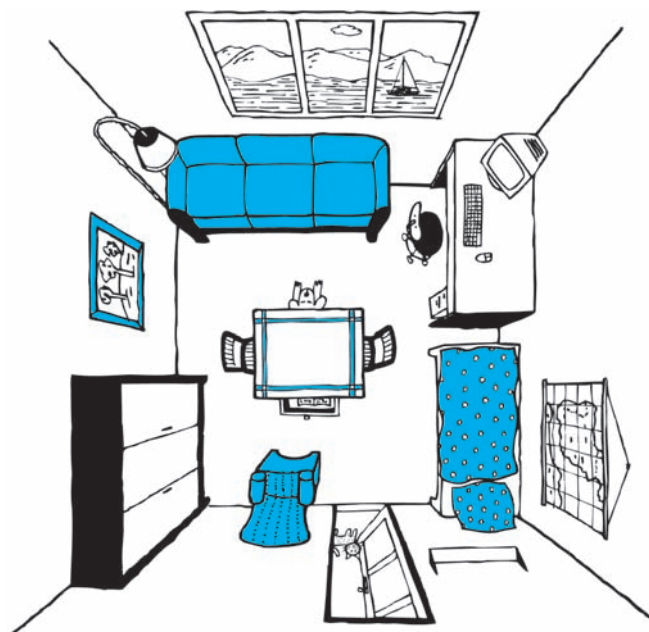
Es un libro **malo**.

Je to špatná kniha.

■ 7. PSANÍ VELKÝCH PÍSMEN V NÁZVECH INSTITUCÍ

V názvech organizací, škol, institucí apod. se píše všechna plnovýznamová slova s velkým počátečním písmenem (s malým písmenem jsou jen členy, předložky a spojky):

(la) Universidad Internacional Menéndez Pelayo	<i>Mezinárodní univerzita
M. Pelaya</i>
(la) Universidad de Economía de Praga	<i>Vysoká škola ekonomická v Praze</i>
(la) Universidad Carolina	<i>Karlova univerzita</i>
(la) Biblioteca Nacional	<i>Národní knihovna</i>

CONTEXTO COMUNICATIVO

■ JAK VYJÁDŘIT UMÍSTĚNÍ V PROSTORU

La ventana está **atrás/detrás**.

Detrás de la cama hay una mesa de trabajo.

La puerta está **delante**.

Delante de la ventana hay un sofá.

La cama está **a la derecha** (del cuarto).

El armario está **a la izquierda** (del cuarto).

Entre el armario y la ventana hay un cuadro.

Sobre/en la mesa de trabajo hay un ordenador.

Encima de/sobre la cama hay un mapa.

En el centro del cuarto hay una mesa.

Junto a la mesa hay cuatro sillas.

Al lado del sofá hay una lámpara.

En/dentro de la mesa hay tres bolígrafos.

Fuera (del cuarto) hay un gato.

Debajo de la mesa hay un perro.

El sillón está **lejos de** la ventana.

La estantería está **cerca de** la puerta.

Al fondo se ve el mar.

*Okno je **vzadu**.*

***Za** postelí je pracovní stůl.*

*Dveře jsou **vpředu**.*

***Před** oknem je pohovka.*

*Postel je **napravo** (na pravé straně pokoje).*

*Skříň je **nalevo** (na levé straně pokoje).*

***Mezi** skříní a oknem je obraz.*

***Na** pracovním stole je počítač.*

***Nad** postelí je mapa.*

***Uprostřed** pokoje je stůl.*

***U** stolu jsou čtyři židle.*

***Vedle** pohovky je lampa.*

***Ve** stolevnitř stolu jsou tři propisovačky.*

***Venku** (**mimo** pokoj) je kočka.*

***Pod** stolem je pes.*

*Křeslo je **daleko od** okna.*

*Police je **blízko** dveří.*

***Vzadu/V pozadí** je vidět moře.*

6

EJERCICIOS

1. DOPLŇTE PODLE KONTEXTU SLOVESA VENIR, DAR, HACER A IR VE SPRÁVNÉM TVARU.

1. Hola, Juan, ¿adónde ...? – ... a la biblioteca. ¿... también? – No, gracias, prefiero ... de copas.
2. Las ventanas de mi dormitorio ... a la calle. Es horrible, a veces creo que ... a dormir mejor en el trastero.
3. Debajo de mi casa hay un bar, pero, yo no ... allí.
4. Parece que los estudiantes no ... hoy.
5. No me gusta ... los ejercicios de gramática.
6. Hola, buenos días, ... (yo) por el anuncio. – Ah, muy bien.
7. ¡... (nosotros) a la fiesta! ¡Olé!
8. Leer las revistas del corazón no ... mucho trabajo.
9. ¿Cuántas personas ...? – Unas veinte.
10. En la tele ... sólo telenovelas venezolanas, no hay programas interesantes.

2. DOPLŇTE VHODNÉ SLOVESO A PŘELOŽTE DO ČEŠTINY.

1. Llamam al dueño de la casa para ... el precio. 2. Los estudiantes buscan un piso para 3. Mi abuela duerme siempre la siesta para ... un poco. 4. Pepe y Fernando van a un bar cerca de la escuela para ... una cerveza. 5. Prefieren estar fuera de la casa para no ... que ver Gran Hermano en la tele. 6. Aprendemos lenguas extranjeras para ... estudiar en el extranjero. 7. Chicas, ¿necesitáis el diccionario para ... el texto? 8. En julio Sandra va a las Baleares para ... a sus familiares. 9. Para ... si es cierto, tienes que hablar primero con Marta. 10. Pablo, ¡yo no soy Alicia! ¡Debes usar gafas para ... mejor!

3. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

co děláš? – kam vedou ty dveře? – musíme poděkovat rodičům za výlet – přijdou k nám zítra – musíš tam jít teď – jdeme na tah, půjdeš taky? – co dáte Julii (*vosotros*)? – co děláte, když jste unavená? – učíte se radši doma nebo v knihovně (*vosotros*)? – kam půjdeme?

4. PŘEČTĚTE ČÍSLOVKY.

5 – 15 – 55 – 115 – 4 – 14 – 44 – 114 – 104 – 33 – 94 – 81 – 165 – 79 – 198 – 62 – 155 – 41 – 28 – 74 – 89 – 98 – 198 – 17 – 107 – 187 – 51 – 105

5. DOPLŇTE PODLE POSLECHU SPRÁVNOU ČÍSLOVKU.

Cristina escribe a una revista del corazón

Mi novio es un chico inteligente. Es dueño de bares. Habla lenguas. Tiene barcos en las Baleares. Le gusta pasar el verano en Galicia donde tiene casas. En julio va a Andalucía porque tiene allí playa particular. Escribe para revistas sobre problemas económicos. En casa tiene gatos y perros. Conoce a personas importantes. Es bienvenido en bancos extranjeros porque tiene de sus acciones. El único problema es que tiene novias. ¿Qué hago?

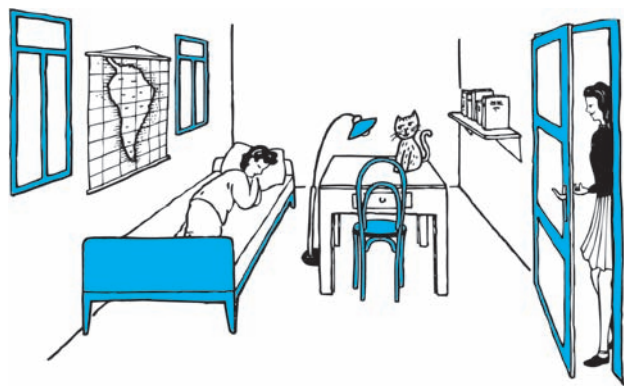
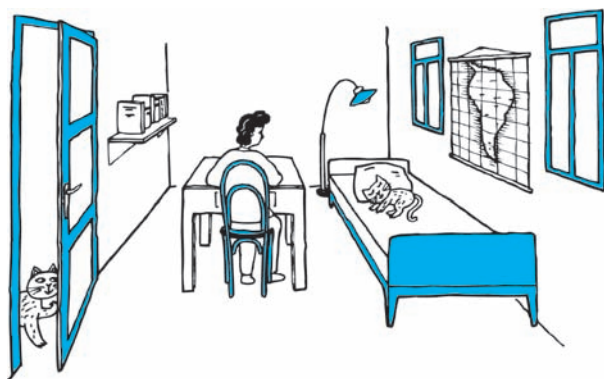

6. DOPLŇTE VE SPRÁVNÉM TVARU SLOVA Z NABÍDKY.

grande, ninguno, malo, primero, bueno, alguno, tercero

1. Durante el ... año en la universidad se estudian dos lenguas extranjeras. 2. Parece que Fernando va a ser ... padre. 3. En el puerto no hay ... barco hoy. 4. ¿Hay ... problema? – No, 5. José Cura es un ... cantante argentino. 6. Javier no estudia nada, es un estudiante muy 7. Un ... economista sabe qué va a pasar con la economía. 8. Mis familiares son ricos, tienen un chalé muy ... que parece un hotel. 9. Vivimos en un bloque de pisos, nuestra casa está en el ... piso. 10. No sé si soy un ... autor, pero mucha gente lee mis libros. 11. Los ... días en un país extranjero son, generalmente, bastante difíciles. 12. Se nota que Laura no tiene ... amigo, porque estudia todas las noches.

7. POPIŠTE OBRÁZKY A NAJDĚTE MEZI NIMI PĚT ROZDÍLŮ.

8. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

příští měsíc se budu muset hodně učit – vhodný dárek pro mou kamarádku – musíš zavolat Pavlovi – máte volné pokoje? – potřebují byt – kdo tam bydlí? – čím je ten pes, který je před domem? – co je ve skříni? – cena se zdá být moc vysoká – kde je moje propisovačka? – nevím, ale pod stolem je nějaká – oni jsou vpředu, vy jste vzadu a my jdeme doleva – abys líp viděl, musíš nosit brýle – bydlí v domě, který vypadá jako hotel – to je jediný problém, který máme – pro mnoho lidí je angličtina na prvním místě, jiní dávají přednost španělštině

9. ROZHODNĚTE, ZDA JE TVRZENÍ SPRÁVNÉ ČI CHYBNÉ.

	V	F
1. La amiga inglesa de Alicia viene a Praga para estudiar en la Universidad Carolina.	☐	☐
2. Alicia lee todos los anuncios que aparecen en las revistas.	☐	☐
3. Por fin encuentra un piso conveniente para su amigo.	☐	☐
4. El piso no está situado lejos de la universidad.	☐	☐
5. La casa está muy bien amueblada y hay también un ordenador.	☐	☐
6. A Alicia le gusta la casa, pero el precio es muy alto.	☐	☐

10. ODPOVĚZTE NA OTÁZKY.

1. ¿Crees que eres un buen estudiante? 2. ¿Hay algún problema en tu familia? 3. ¿En qué piso vives? 4. ¿Hay algún cibercafé cerca de la universidad? 5. ¿Te gusta leer los anuncios? 6. ¿Prefieres vivir en un piso compartido o prefieres vivir solo? 7. ¿Puedes vivir sin el ordenador? 8. ¿Sabes compartir tus cosas con otra persona? 9. ¿Cómo es la habitación en que estás ahora? 10. ¿Qué hay en ella?

11. DOPLŇTE VHODNĚ DIALOG MEZI PANÍ SÁNCHEZOVOU A LUISOU.

Ring, ring...

Sánchez: Sí, dígame.

Luisa:

Sánchez: Sí, sí, todavía hay una habitación libre.

Luisa:

Sánchez: No sé si conoces la ciudad, pero está en la calle Balmes, muy cerca del centro.

Luisa:

Sánchez: Sí, sí, por aquí no hay bares y, además, las ventanas del cuarto dan al patio.

Luisa:

Sánchez: Sí, hay una cama, una mesa, dos sillas y dos armarios empotrados.

Luisa:

Sánchez: No, hija, yo vivo sola, sólo con mis gatos.

Luisa:

Sánchez: Ahora mismo, si quieres.

Luisa:

Sánchez: De eso hablamos después, ¿vale?

Luisa:

Sánchez: Está bien, pues hasta ahora, adiós.

12. VYJÁDŘETE OPAK.

1. El bar Carlos es muy *bueno*, por eso siempre hay *muchos* estudiantes. 2. *Detrás de* nuestra casa hay un jardín *pequeño*. 3. Mi cuarto es el primero *a la derecha*. 4. El gato duerme *sobre* mi cama. 5. El puerto se encuentra *lejos del* centro. 6. El precio de la casa es bastante *alto*. 7. Miguel se encuentra con Carmen todos los días *dentro de* la universidad. 8. A veces, *aparece* en el tablón *algún* anuncio interesante. 9. En *el centro* de la ciudad generalmente *no hay* bloques de pisos. 10. *Mucha* gente cree que *no es cierto*.

13. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY.

no estoy de acuerdo – no vamos a ir allí – ¿qué vas a hacer mañana? – ¿adónde da la ventana de tu cuarto? – no veo nada – ¿llueve? – podéis venir ahora mismo – ¿puedo hablar con Roberto? – busco alojamiento – buscan al profesor Morales – nos encontramos todos los días – ¿vienes con nosotras? – sí, voy con vosotras

14. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

1. Zdá se, že bude pršet. 2. Co dělá tvůj kocour v mé posteli? 3. Jeho rodiče si chtějí koupit řadový domek. 3. Prosím vás, je tu blízko nějaký hotel? 4. Marie a Michal chtějí studovat ekonomii v rámci programu ERASMUS ve Španělsku. 5. Hledám nějakou propisovačku, ale nemůžu žádnou najít. 6. Je mnoho lidí, kteří nedokážou žít bez počítače. 7. Okna naší ložnice vedou do hlučné ulice a my nemůžeme spát. 8. Občas čtu inzeráty, které se objeví na naší nástěnce. Některé jsou velice kuriózní. 9. Alice hledá nový byt, ale žádný se nezdá vhodný. Jeden je daleko od univerzity, druhý je moc drahý. Nevím, jestli nějaký najde. 10. Bydlím se svými kamarády ve společném bytě a je to docela zábavné. 11. Nesouhlasím s tím, že se věci dějí náhodou. 12. Panebože, před domem jsou čtyři kluci, jsou hluční a zdá se, že chtějí jít dovnitř. Co budeme dělat? – Jen klid, Moniko, to jsou moji kamarádi.

LECCIÓN SIETE

7

SÉPTIMA LECCIÓN

UNA TARDE CON ALICIA

Un sábado por la tarde, Alicia y Pedro están sentados en un banco cerca de la playa y observan a la gente ir y venir, nadar en el mar, comer helado, beber café o, simplemente, caminar por el paseo marítimo.

Pedro: Qué bueno es tener vacaciones, ¿verdad?

Alicia: Sí, claro, pero luego cuesta mucho acostumbrarse a la rutina cotidiana.

Pedro: Sí, tienes razón. Fíjate que yo, por ejemplo, suelo levantarme a las seis y cuarto de la mañana.

Alicia: ¡Madre mía! ¿Por qué tan temprano?

Pedro: Porque las clases en la universidad empiezan a las siete y media. Y, claro, también tengo que ducharme y desayunar. Hay gente que no desayuna, pero yo sí tengo que comer algo, porque, si no, luego tengo mucha hambre y no puedo concentrarme.

Alicia: ¿Y hasta qué hora tienes clases?

Pedro: Depende del día. Por ejemplo, mi día favorito es el jueves porque sólo tengo una clase de inglés por la noche. Después de la clase generalmente vamos a tomar una cerveza, o dos, y me acuesto bastante tarde, como a las doce de la noche. Al contrario, el miércoles es un día fatal porque empiezo a las siete y media de la mañana y termino a las ocho menos cuarto de la tarde. Todo el día sin parar.

Alicia: Bueno, yo prefiero los viernes. El viernes es un día relajado y después vienen dos días libres...

Pedro: Ah, sí, el viernes es también mi día favorito.

Alicia: Porque sales con tu novia, ¿no?

Pedro: No, Alicia.

Alicia: ¿No? Entonces, ¿qué haces?

Pedro: Estudio los verbos irregulares españoles.

LA ESCUELA Y LOS NIÑOS ESPAÑOLES

A partir de los seis años, los niños españoles van al colegio, o, como ellos dicen, al "cole". En la enseñanza primaria aprenden con sus maestros hasta la edad de 12 años. Luego pasan a los institutos o colegios de enseñanza secundaria. La enseñanza secundaria obligatoria (ESO) dura cuatro años, es decir, generalmente hasta los 16 años de edad. Sin embargo, para ir a la universidad, tienen que quedarse en los institutos dos años más, hasta los 18. En los institutos enseñan profesores. Los estudiantes tienen asignaturas obligatorias, como matemáticas, lengua y literatura castellana, lengua extranjera, educación física, etc. y algunas optativas. Los jóvenes que no quieren continuar con los estudios después de la ESO, pasan a la formación profesional, que prepara a los chicos para el trabajo.

La mayoría de los niños españoles asiste a la enseñanza pública, que es gratuita, pero hay también muchos colegios, institutos y universidades privados, sobre todo católicos.

Las clases en los colegios e institutos suelen empezar a las nueve de la mañana. Duran hasta la una de la tarde y, después de un descanso de dos horas, continúan desde las tres hasta las cinco. Actualmente, las clases se organizan desde las ocho y media hasta las tres de la tarde, con dos recreos.

VOCABULARIO

a partir de – od

acostarse (ue) – jít spát, jít si lehnout

acostumbrarse (a) – zvyknout si (na)

actualmente – v současnosti

asignatura f – předmět (*ve škole*)

asistir (a) – chodit (do, na), zúčastnit se (čeho)

beber – pít

café m – káva; kavárna

caminar – procházet se, kráčet

católico – katolický

clase f – třída, hodina (*vyučovací*)

clases f pl – vyučování

colegio m – škola

ir al ~ – chodit do školy

~ **de enseñanza primaria** – základní škola

~ **de enseñanza secundaria** – střední škola

comer – jíst; obědvat (*ve Španělsku*)

como – zde: přibližně, asi, kolem

concentrarse (en) – soustředit se (na)

continuar (ú) – pokračovat

costar (ue) – stát (*o penězích*); stát/dát hodně námahy

cotidiano – každodenní

decir – říct, říkat

es ~ – to jest, to znamená

desayunar – snídat, nasnídat se

desayuno m – snídaně

descanso m – přestávka, pauza, odpočinek

después de – po (*časově*)

ducharse – sprchovat se

durar – trvat

edad f – věk

educación f (física) – (tělesná) výchova

empezar (ie) – začínat

enseñanza f (pública) – vzdělání, (státní) školství

enseñar – vyučovat

estudios mpl – studia

etc. (etcétera) – atd.

fatal – hrozný, strašný

favorito – oblíbený

fijarse (en) – všimnout si (čeho)

formación f profesional – odborná příprava

gratuito – bezplatný

hambre f – hlad

hasta – až do

helado m – zmrzlina

hora f – hodina

instituto m – gymnázium, střední škola

irregular – nepravidelný

jueves m – čtvrtek

lengua f castellana – španělský jazyk

levantarse – vstávat

literatura f – literatura

luego – potom, pak

maestro m – učitel (*základní školy*)
marítimo m – přímořský, pobřežní
matemáticas f pl – matematika
miércoles m – středa
minuto m – minuta
nadar – plavat
niño m – dítě; chlapec
noche: por la ~ – večer (*přísl.*)
novia f – snoubenka; dívka (*se kterou chlapec chodí*)
obligatorio – povinný
observar – pozorovat
optativo – volitelný
organizar – organizovat
parar – zastavit (*se*)
pasar – přecházet, přejít
paseo m – promenáda; procházka
preparar – připravovat
privado – soukromý

quedarse – zůstat
razón: tener ~ – mít pravdu
recreo m – přestávka (*ve škole*)
relajado – uvolněný, oddechový
reloj m – hodiny, hodinky
rutina f – rutina
sábado m – sobota
salir (con) – vyjít, jít ven, vyrazit si; chodit (*s kým*)
semana: fin de ~ – víkend
sentado: estar sentado, -a – sedět
simplemente – prostě, jednoduše, jen
sin – bez
sin parar – bez přestávky, nepřetržitě
soler (ue) – mít ve zvyku (*obvykle něco dělat*)
tarde: por la ~ – odpoledne, navečer (*přísl.*)
temprano – brzy, časně
terminar – končit
verbo m – sloveso
viernes m – pátek

FRASEOLOGÍA

¡Qué bueno es tener vacaciones!
 Cuesta mucho acostumbrarse.
 ¡Fíjate!
 Tengo mucha hambre.
 Tiene que quedarse allí dos días más.

To je prima mít prázdniny!
 Dá hodně práce/zabrat zvyknout si.
 Podívej!/Koukni!/Představ si!
 Mám velký hlad.
 Musí tam zůstat další/ještě dva dny.

7

GRAMÁTICA

■ 1. ČASOVÁNÍ ZVRATNÝCH SLOVES

Španělská **zvratná slovesa** mají v infinitivu zvratné zájmeno **-se**, které se píše dohromady.

Při časování se však **zvratné zájmeno mění podle osoby** a stojí **před slovesným tvarem**.

DUCHARSE

me ducho	nos duchamos
te duchas	os ducháis
se ducha	se duchan

Záporná částice **no** se klade před zvratné zájmeno: (yo) no me ducho, (ellos) no se levantan, atd.

Jestliže stojí **infinitiv ve slovesné vazbě** se slovesem určitým, mění se i u infinitivu **zájmeno podle osoby, která je podmětem**. V těchto případech se klade zájmeno buď za infinitiv (a píše se dohromady), nebo před sloveso v určitém tvaru (a píše se zvlášť):

Tengo que levantarme a las seis. / **Me** tengo que levantar a las seis.

Musím vstávat v šest hodin.

Poznámka: Jak jste již viděli na příkladech, ne vždy odpovídá české sloveso zvrtné španělskému zvrtnému slovesu a naopak:

levantarse	<i>vstávat</i>
quedarse	<i>zůstat</i>
preguntar	<i>pítat se</i>
aprender	<i>učit se</i>

■ 2. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO SALIR (ODEJÍT, VYJÍT, JÍT VEN)

Nepravidelné sloveso SALIR má v přítomném čase nepravidelnou jen 1. osobu jednotného čísla.

salgo	salimos
sales	salís
sale	salen

Toto sloveso má ještě řadu dalších významů, např:

¿Sale Pedro con una chica?	<i>Petr chodí s nějakou dívkou? / Má Petr nějakou dívku?</i>
¿Con quién sales?	<i>S kým chodíš?</i>
¿Vas a salir el viernes por la noche?	<i>Jdeš v pátek večer někam? / Vyrazíš v pátek večer někam?</i>

■ 3. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO DECIR (ŘÍCT, ŘÍKAT)

Nepravidelné sloveso DECIR má v přítomném čase zcela nepravidelnou 1. osobu jednotného čísla a v těch osobách, kde je přízvuk na kmeni, mění kmenové **-e- → -i-**.

digo	decimos
dices	decís
dice	dicen

■ 4. SLOVESA ZAKONČENÁ NA -UAR S POSUNEM PŘÍZVUKU

U většiny španělských sloves zakončených v infinitivu na **-uar** (kromě zakončení -guar) dochází **v celém jednotném čísle a ve 3. osobě množného čísla** k posunu přízvuku. Ve slovníčku jsou označena (**ú**).

CONTINUAR	
contin <u>ú</u> o	continuamos
contin <u>ú</u> as	continuáis
contin <u>ú</u> a	contin <u>ú</u> an

■ 5. TÁZACÍ ZÁJMENA A PŘÍSLOVCE

a) ¿Qué?	Co?
¿Qué estudias?	<i>Co studuješ?</i>
¿Qué es?	<i>Co je to?</i>

b) ¿Qué + podstatné jméno?	Jaký, -á, který, -á (jací, jaké, kteří, které)?
¿Qué lengua estudias?	<i>Jaký jazyk studuješ?</i>
¿Qué países le gustan?	<i>Které země se mu/jí/Vám líbí?</i>

Zájmeno ¿qué ...? se ani ve významu *který, jaký* nemění v rodě, ani v čísle. **Stojí vždy s podstatným jménem.**

Může se používat se životnými i neživotnými podstatnými jmény.

c) ¿Quién? ¿Quiénes?	Kdo?
¿Quién es? – Es Alicia.	<i>Kdo to je? – To je Alice.</i>
¿Quiénes son? – Son Pedro y Alicia.	<i>Kdo to je? – To je Petr a Alice.</i>

Zájmena ¿quién, -es? se používá jen ve vztahu k osobám.

Na rozdíl od českého tázacího kdo?, které je neměnné, má španělština u tohoto zájmena tázacího **zvláštní tvar pro množné číslo.**

d) ¿Cuál? ¿Cuáles?	Jaký, -á, který, -á (jací, jaké, kteří, které)?
¿Cuál de ellos habla francés?	<i>Který z nich mluví francouzsky?</i>
¿Cuáles de las asignaturas te gustan?	<i>Které z předmětů se ti líbí?</i>

Zájmeno ¿cuál, -es? se může vztahovat k životným i neživotným podstatným jménům. Má zvláštní tvar pro množné číslo, nerozlišuje však rod.

Zatímco zájmeno ¿qué ...? ve významu *jaký, který?* stojí vždy s podstatným jménem, zájmeno ¿cuál, -es? **stojí vždy samostatně** (většinou vyjímáme z celku).

e) ¿Cuánto, -a? ¿Cuántos, -as?	Kolik?
¿Cuánto dinero tienes?	<i>Kolik máš peněz?</i>
¿Cuánta gente va a venir?	<i>Kolik lidí přijde?</i>

¿Cuántos días vas a estar en Praga? *Kolik dní budeš v Praze?*

¿Cuántas lenguas estudias? *Kolik jazyků studuješ?*

Na rozdíl od českého neměnného *kolik?* má španělské *¿cuánto?* tvary pro oba rody i pro množné číslo, tudíž **se shoduje s podstatným jménem v rodě i čísle**.

f) ¿Cómo? *Jak? Jaký, -á, jací, jaké?*

¿Cómo estás? *Jak se máš?*

¿Cómo es tu abuela? *Jaká je tvoje babička?*

¿Cómo es tu cuarto? *Jaký je tvůj pokoj?*

Španělské *¿cómo?* odpovídá buď českému *jak?*, nebo *jaký, -á, jací, jaké?* V tomto významu je vždy ve spojení se slovesem *ser* a ptáme se jím pouze **na kvalitu nebo vlastnost**. Nemění se ani v rodě, ani v čísle.

g) ¿Cuándo? *Kdy?*

¿Cuándo tienes vacaciones? *Kdy máš prázdniny/dovolenou?*

Pozor: Všechna zájmena (kromě *¿cómo?*) se mohou skloňovat jako podstatná jména, tj. mohou stát s příslušnými předložkami.

¿A quién, -es buscas? *Koho hledáš?*

■ 6. DNY V TÝDNU

(la) semana	<i>týden</i>
(el) lunes	<i>pondělí</i>
(el) martes	<i>úterý</i>
(el) miércoles	<i>středa</i>
(el) jueves	<i>čtvrtek</i>
(el) viernes	<i>pátek</i>
(el) sábado	<i>sobota</i>
(el) domingo	<i>neděle</i>
(el) fin de semana	<i>víkend</i>

Při udávání dní, hodin, dat apod. užíváme vždy slovesa **SER**. V případě dnů jsou jejich názvy po sponě vždy bez členu.

¿Qué día es hoy? *Jaký je dnes den?/Co je dnes za den?*

Hoy es lunes, martes, miércoles... *Dnes je pondělí, úterý, středa...*

Udáváme-li, kdy se něco stane – česky s předložkou **v** (v pondělí, v úterý...) – klademe **názvy dnů se členem určitým a bez předložky**.

¿Cuándo vas al cine?

Kdy půjdeš do kina?

Voy a ir el lunes, el martes, el miércoles...

Půjdu v pondělí, v úterý, ve středu...

¿Cuándo tienes el examen?

Kdy máš zkoušku?

Tengo el examen el lunes, el martes...

Mám zkoušku v pondělí, v úterý...

Pravidelné opakování činnosti v určité dny se vyjádří pomocí **názvu dne v množném čísle se členem určitým**.

¿Cuándo tienes clase de español?

Kdy máš hodinu španělštiny?

Tengo clase los lunes, los martes...

Mám hodinu v pondělí (vždy v pondělí), v úterý (vždy v úterý)...

Los domingos voy de excursión.

V neděli (o nedělích) chodím na výlety.

■ 7. UDÁVÁNÍ HODIN

Pro určování času užíváme slovesa **SER**. Číslovka udávající hodinu je vždy doprovázena **členem určitým**, buď v jednotném (v případě jedné hodiny), nebo množném čísle (u všech ostatních hodin).

¿Qué hora es?

Kolik je hodin?

Es la una.

Je jedna hodina.

Es la una y cuarto.

Je čtvrt na dvě.

Es la una y media.

Je půl druhé.

Son las dos menos veinte.

Je za 5 minut tři čtvrtě na dvě.

Son las dos menos cuarto.

Je tři čtvrtě na dvě.

Son las cuatro.

Jsou čtyři hodiny.

Son las cuatro y veinte.

Je za deset minut půl páté.

Son las diez menos diez.

Je za 10 minut deset.

Son las doce.

Je dvanáct hodin.

Es mediodía.

Je poledne

Es medianoche..

Je půlnoc

Son las doce y media.

Je půl jedné.

- Jak vidíte na příkladech, až do půl (**media**) se vždy přičítají minuty nebo čtvrt-hodina (**cuarto**) k předchozí hodině pomocí spojky **y**.
- Po půl se odečítají minuty a čtvrt-hodina od následující hodiny pomocí výrazu **menos**.
- Vyjádření typu 17.20 hod. (las diecisiete veinte) se ve španělštině používá málo, jen při ohlašování odjezdů, příjezdů, přiletů apod.
- Chceme-li udat **dopolední** hodinu, říkáme: a las ocho **de la mañana**.
- Chceme-li udat **odpolední** (do 21 hod.) nebo **večerní** (21–24 hod.) **hodinu**, říkáme: a las ocho **de la tarde**, a las diez **de la noche**.
- Na pozvánkách se označují dopolední hodiny zkratkou **a. m.** (8 a. m.) a odpolední **p. m.** (8 p. m.)

Při udávání hodin odpovídá české předložce **v** ve španělštině předložka **a**.

¿A qué hora?

V kolik hodin?

Manuel viene a las dos y media.

Manuel přijde v půl třetí.

Tengo la cita a las siete.

Juan se va a media noche/al mediodía.

Mám schůzku v sedm hodin.

Juan odjíždí o půlnoci/v poledne.

Všimněte si: Výraz *medianoche* se píše dohromady, avšak ve spojení *a media noche* se píše zvlášť.

Další časové předložky:

desde – hasta, de – a

El concierto dura desde las ocho y media hasta las diez.

Las clases continúan de tres a cinco.

od – do

Koncert trvá od půl deváté do deseti.

Vyučování pokračuje od tří hodin do pěti.

antes de – después de

Tengo que estar en la escuela antes de las ocho.

Vamos a terminar después de las cinco.

před – po

Musím být ve škole před osmou.

Skončíme po páté.

a eso de/cerca de/sobre

Voy a estar allí a eso de/cerca de/sobre las seis.

kolem

Budu tam kolem šesté.

dentro de

Dentro de una semana voy a España.

za

Za týden pojedu do Španělska.

Časová příslovce:

por la mañana

por la tarde

por la noche

en punto/exactamente

dopoledne

odpoledne, navečer

večer

přesně

CONTEXTO COMUNICATIVO

■ JAK VYJÁDŘIT SOUHLAS/NESOUHLAS

Vale. (*jen ve Španělsku*)

De acuerdo.

Es cierto./No es cierto.

Es verdad./No es verdad.

Tienes razón.

Ud. no tiene razón, no es verdad.

Dobře./Dobrá./Platí.

Dobře./Platí./Souhlasím.

Je to pravda./Není to pravda.

Je to pravda./Není to pravda.

Máš pravdu.

Nemáte pravdu, není to pravda.

■ JAK VYJÁDŘIT OBVYKLÉ OPAKOVÁNÍ DĚJE

– Pomocí vazby SOLER + INFINITIV:

Suelo levantarme a las siete.

Solemos encontrarnos los sábados.

Obvykle vstávám v sedm hodin.

Máme ve zvyku se scházet v sobotu.

– Pomocí vazby TENER LA COSTUMBRE DE + INFINITIV:

Tengo la costumbre de estudiar por la noche.

María tiene la costumbre de levantarse temprano.

Mám ve zvyku studovat večer.

Marie obvykle vstává časně.

EJERCICIOS

1. VYČASUJTE VE VŠECH OSOBÁCH.

Me acuesto cada día muy tarde.

Tengo que levantarme a las seis y media.

Suelo quedarme en España todo el verano.

2. DOPLŇTE ZVRATNÁ SLOVESA VE SPRÁVNÉM TVARU.

1. Generalmente ... (levantarse-yo) muy temprano, sobre las seis. Mañana voy a ... más tarde.
2. Y tú, ¿a qué hora tienes que ...?
3. Manuel, ¿por qué no ... (ducharse) ahora? – Ahora no tengo tiempo, voy a ... después.
4. Ya estamos cansados, vamos a ... (acostarse).
5. No comprendo como podéis ... (acostarse) todos los días a la una de la mañana. – La verdad es que cuesta mucho.
6. Si no duermo bien, no ... (concentrarse) en nada.
7. Cuando vamos a las montañas, generalmente ... (quedarse) una o dos semanas.
8. ¿Qué sueles hacer por la mañana? – Pues, ... (ducharse), desayuno y salgo.
9. Los españoles ... (levantarse), comen y ... (acostarse) más tarde que los checos.
10. ¿A qué hora ... (encontrarse-vosotros)? – Vamos a ... (encontrarse) delante del cine a las dos en punto.
11. ¿Hasta cuándo ... (quedarse-tú) en España? – Voy a ... (quedarse) hasta el domingo.

3. DOPLŇTE PODLE POSLECHU CHYBĚJÍCÍ SLOVA.

Los viernes de Julia

El viernes es mi día favorito porque no clases. Puedo dormir mucho y
 Luego leer revistas y desayunar durante una hora. Como no tengo que
 a la universidad, me tarde. Me gusta salir de la rutina y, por eso, veo

un poco la tele para saber qué en el mundo. Después me tomo un café y mucho helado. Vivo cerca del, entonces, por la tarde voy a o, simplemente, camino por el marítimo. Si tengo, como en la calle. En verano me quedo hasta las siete. Luego voy a casa. Me y descanso un rato. Por la noche salir con mis amigos. En fin, un día muy, pero muy

4. PŘELOŽTE PŘEDCHÁZEJÍCÍ TEXT DO ČEŠTINY A PŘEVEĎTE HO DO 3. OSOBY JEDN. ČÍSLA.

5. DOPLŇTE.

1. ¿A qué hora empiezan las clases? – Las clases empiezan... (ve tři odpoledne, v půl osmé ráno, ve čtvrt na pět, ve tři čtvrtě na jedenáct, v poledne)
2. ¿A qué hora vamos a terminar? – Vamos a terminar... (po osmé, před jednou, kolem třetí, za chvíli, večer)
3. ¿Cuándo vienes a casa? – Voy a casa... (pozdě, odpoledne, zítra, ve čtvrtek, večer, za dvě hodiny, v neděli)
4. ¿Cuándo estudias? – Estudio... (od sedmi do deseti, od rána do večera, před tím, než jdu spát, po snídani, před vyučováním, o půlnoci)
5. ¿Qué hora es, por favor? – ... (pět hodin a pět minut, čtvrt na pět, tři čtvrtě na čtyři, čtyři a čtyři minuty)

6. PŘELOŽTE DO ŠPANĚLŠTINY.

ve čtvrt na jedenáct – od půl jedné do půl druhé – od čtvrt na čtyři do čtvrt na pět – před šestou hodinou – před domem – je čtvrt na jednu – v kolik hodin? – každý pátek ve tři čtvrtě na deset – je za deset minut půl sedmé – po třetí hodině – za školou – kolik je hodin? – v půl sedmé ráno – je poledne – kolem tři čtvrtě na devět – za půl hodiny – ve čtvrtek v jedenáct hodin – večer ve čtvrt na jedenáct – o půlnoci – ve středu dopoledne – v pondělí večer – do za deset minut půl druhé – v půl třetí a pět minut – před půl třetí – v sedm hodin večer – je čtvrt na dvanáct a tři minuty – kolem poledne – do kdy máš vyučování?

7. POPIŠTE SVŮJ PROGRAM NĚKTERÝ DEN V TÝDNU.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.